

Нова Думка

ISSN 0351-3181

ЧИСЛО
НОМЕР
BROJ

179

РОК
PIK
GODINA

XLIII

1/2014

Izdaje: Savez Rusina i Ukrajinaca Republike Hrvatske

Видава: Союз Русинох и Українцох Републики Горватской • Видає: Союз русинів і українців Республіки Хорватія

НОЦ МУЗЕЙОХ У ПЕТРОВЦОХ

З ліва на право: Звонко Костелник, Владимир Дудаш, Іван Рашич

Шеднуц' гу рускому пецу як дараз

У організації КУД-а «Яким Гарди» Петровци и Союзу Русинох и Українцох РГ 31. януара 2014. року у Етнографскай збирки у Петровцох організована манифестация «Ноц музейох».

На тей, уж традиційней, манифестації учасновали и други институції культуры: архиви, бібліотеки, центри за культуру, здружения гражданох и други.

Вельку акцию разпочало Горватске музейске дружтво и организує ю уж по дзевяты раз у сотрудніцтве зоз горватскими музеями, а у цилю популяризациі музейских змістох и приводзеня пуб-

лики до музейских и етнографских просторох.

Организаторе у Петровцох за нащывітольох обезпечели цеплого чаю и вареного вина, а тиж так и пуканки. Понад 70 нащывітольох, медзи котрима були и представителе зоз культурного, политичного и вирского живота, мали на году поопатрац нову постановку нашей збирки, а так исто стретнуц' ше и зоз другима нащывітелями, а поготов зоз малдима. Праве ошвижене було и учасноване хлопскога хору КУДа «Яким Гарди» котри ше нащывітольем представел зоз писнями зоз своего богатого репертоару.

Млади тиж так почитую традицию: з ліва на право Виолета Мазур, Тияна Мазур, Марина Бильна и Антун Гарди

У госцинской хижі, коло стола могло ше и зашпивац

Манифестация «Ноц музейох», до котрой уключена и етнографска збирка у Петровцох, отримуе ше у вельочисленых музейох, котри под час тирваня манифестації задармо понукаю рижни програмни змісти, од выставкох, музичных концертох та по презентоване гастрономії.

Тей манифестації приключели ше понад сто горватски вароши, а нащивело ю понад 400 000 патрачох.

Новосц дзевятае по шоре манифестації «Ноци музейох» то же початок и цен-

трална подія було отверане сталней постановки Городскаго музею Вуковар у дворцу Елц. Нащывітеле мали на году по перши раз после Отечественей войны опатриц свою скарбніцу у полним шветлу рестаурації: археологійней, культурно — историйней, малярскай и етнографскай збирки ведно зоз указованьем Вуковару нешка и з попатрунками за будучносц.

Звонко Костелник, проф

ВУКОВАР - VUKOVAR - ВУКОВАР

„НОВУ ДУМКУ“

Видава: Союз Русинох и Українцох
Республики Горватской
www.sriu.hr

За видавателя: Дубравка Рашиянин

Редакция: Вуковар, Ради Европи 93,
тел./факс: 032/ 428-342

E-mail: novadumka@gmail.com

Жиро рахунок – Žiro račun:
2340009-1110057465

Друковал: Друкарня Солдо, Вуковар

Тираж: 1000 прикладніків

„НОВУ ДУМКУ“

Видава: Союз русинів і українців
Республіки Хорватія
www.sriu.hr

За видававця: Дубравка Рашиянин

Редакція: Вуковар, Ради Європи, 93
тел./факс: 032/ 428-342

E-mail: novadumka@gmail.com

Банкове конто – Žiro račun:
2340009-1110057465

Друкував: Друкарня Солдо, Вуковар

Тираж: 1000 примірників

Друковане–Друковано–Tiskano
2 / 2014

Цена	10	Куни
Ціна		Кун
Сіјена		Куна

Рукописи ще не врачую.
Обявлені прилоги ще гонорую.

Рукописи не повертаються.
За друковані статті виплачується гонорар.

Rukopisi se ne vraćaju.
Objavljeni prilozi se honoriraju.

РЕДАКЦИЯ:
Вера Павлович
(главна и одичночательна редакторка)
Агнетка Балатинац
Ксения Лікар и Данил Вашаш

СОВІТ РЕДАКЦІЇ:
д. ф. н. Оксана Тимко Дітко (председатель),
Любіца Гаргай, Маріяна Джуджар,
Златко Гірьовати, Яким Ерделі и Вера Павлович

ЛЕКТОРЕ:
Марія Вулич (руски язык)
Леся Мудри (український язык)
Вера Павлович (горватський язык)

Друковане помага Совет за национални
менишини Републики Горватской.
На вимагане Союзу Русинох и Українцох Републики
Горватской з Ришењем Министерства ин-
формована Републики Горватской од 15. януара 1992.
року (УЧ. 523-92-1) „Нова думка“ уписана до евиден-
ції явищ виданьох под числом 1366.

Авторизовані тексти не знача же то источасно и ста-
новиско редакций лебо видавателя.

DRUŠTVO I POLITIKA - ДРУЖТВО И ПОЛИТИКА - СУСПІЛЬСТВО И ПОЛИТИКА	4
Odružana je 56. sjednica Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske - Zvonko Kostelnik	4
Звіт о роботі Координації національних меншин Вуковарско-срімській жупанії за 2013. рок - Маріяна Джуджар	5
финансний план за роботу Радох и представників національних меншин за 2014. рок - Маріяна Джуджар	6
Проект под назву "Можливості фінансування проектів національних меншин зоз ЕУ фондох" - Маріяна Джуджар	6
IZ RADA NAŠIH DRUŠTAVA-ЗОЗ РОБОТИ НАШИХ ДРУЖТВОХ-З РОБОТИ НАШИХ ТОВАРИСТВ	2
Ноц музеюх у Петровцох - Звонко Костелник	2
Представителі національних меншин показали своїй багатство - Любіца Гаргай	10
на банкету національни кухні вуковарського краю - Любіца Гаргай	10
Крачунско-новорочни концерт у сотрудніцтве зоз Риєцким ораторийним хором «Иван Маттич Роньгов» и Аленом Поличом - Славица Дудаш	12
Крачунска програма - дарунок Петровчанох своєму валалу и його жительом - Звонко Костелник	12
Петровчанс наступали у Каніжи - Звонко Костелник	13
Преславени крачун у Миклошевцох - Ксения Лікар	14
Дзеци з Миклошевцох и Вуковару колядовали Осечаньом	16
Рисцика "Каліна" успішно почала наступац и у 2014. року - Славица Дудаш	17
Отримани 48. бал у Вуковаре - Любіца Гаргай	18
Представінній кніжкоз Агнетки Костелник Балатинац у Осицку - Агнетка Балатинац	20
финансійна потримовка городу осицку того року и руснацом - Агнетка Балатинац	21
Отримана вібранкова Скупщина Дружства Руснацох и Українцох Винковци - Меланія Пап	21
Отримана скупщина КУД-а "Яким Гарди" Петровци - Маріяна Джуджар	22
Подобома вистава членох Подобовей секції Дружства "Рушняк" - Владімир Проччи	22
Рочна звітнна скупщина КУД Руснацох Осик - Агнетка Балатинац	23
Основана нова секція - Любіца Гаргай	25
Медзинародны дзень мацеринскага языка у Осицку - Агнетка Балатинац	35
IZ RADA SAVEZA - ЗОЗ РОБОТИ СОЮЗУ	7
Потребно ще прилагодзіц сучасним обставіном информовані - Вера Павлович	7
Треба вихасновац можлівосці хтори національным меншином дава членство нашей жему у ЕУ - Вера Павлович	8
Одичночательносці у меншинским информовані у РГ мушы буц - Вера Павлович	9
IZ NAŠIH MJESTA - 3 НАШИХ МЕСТОХ	11
Городски музей Вуковар знова отворел стаємну викладбену постановку - Вера Павлович	11
Медзинародны дзень мацеринскага языка у ОШ Антуна Бауера Вуковар, Подручней школи Петровци и у ОШ Стари Янковци - mr Илона Грецешин	26
IZ DUHOVNOG ŽIVOTA - ЗОЗ ДУХОВНОГ ЖИВОТА	13
Свята Служба Божа на Крачун 2013. року у Риски - Владімир Проччи	13
У Райовим Селу преславени Крачун - Звонимир Грубеня	14
Задушни саботи - молітва за наших покойных - о. Владімир Седлак	15
Коляди знова одгуковали у нашай церкви у Осицку - Агнетка Балатинац	16
Радосна подяя кресценя у грекокатоліцкай церкви Христа Царя у Осицку - Агнетка Балатинац	16
KORIJENI - КОРЕНІ	27
Traženje svojih korijena opisuje život čovjeka - Slavica Čorak	27
INTERVJU - ИНТЕРВІЮ	24
Портрет водителя хору КУД Руснацох Осик - Агнетка Балатинац	24
POLJOPRIVREDA - ПОЉОДІЛСТВО	28
Покрива - хасновита и вредна рошліна - Славица Дудаш	28
Uzgoj cvijeća opisuje život čovjeka - Slavica Čorak	29
Прибліжоване гу европским стандартом - Желько Лікар	30
RECEPTI - РЕЦЕПТИ	30
Писанки - вайца офорбени у цибульовим лісцу - Маріяна Джуджар	30
HUMORESKA - ГУМОРЕСКА	31
Як прещиц без вікендіци на морю, яхти и лимузин? - Яким Пушкаш	31
SLIKE IZ VUKOVARA - СЛИЧКИ З ВУКОВАРУ	32
Електрификація валалох коло Вуковару - Яким Пушкаш	32
ПЕТРОВЦИ ХТОРИ НЕСТАВАЮ	33
Карчми и валал - Томислав Рац	33
Sport - Спорт / Adresar	34
На першим боку: Агнетка Балатинац - Квеце	
На остатнім боку: Агнетка Балатинац - Зоз приватнай збирки автор Владимир Проччи	

UREĐNIŠTVO:
Vera Pavlović
(главна и одичночательна редакторка)
Ahnetka Balatinac
Ksenija Ljikar i Danijel Vašaš

SAVJET UREDNIŠTVATA:
dr. sc. Oksana Timko Dítko (predsjednica)
Ljubica Harhaj, Marijana Džudžar,
Zlatko Hirjovati, Joakim Erdelji i Vera Pavlović

LEKTORI:
Marija Vulić (rusinski jezik)
Lesya Mudri (ukrajinski jezik)
Vera Pavlović (hrvatski jezik)

Tiskanje potpomaže Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske s Rješenjem Ministarstva informiranja Republike Hrvatske od 15. siječnja 1992. godine (ur. Br. 523-92-1), "Nova dumka" je upisana u evidenciju glasila pod brojem 1366

Prilozi autora potpisani imenom ne moraju odražavati mišljenje uredništva i izdavača.

РЕДАКЦІЯ:
Віра Павлович
(головний і відповідальний редактор)
Агнетка Балатинац
Ксения Лікар і Данил Вашаш

РЕДАКЦІЙНА РАДА:
д. ф. н. Оксана Тимко-Дітко (голова)
Любіца Гаргай, Маріяна Джуджар,
Златко Гірьовати, Яким Ерделі і Віра Павлович

ЛЕКТОРИ:
Марія Вулич (руски язык)
Леся Мудри (український язык)
Віра Павлович (горватський язык)

Друкуються за допомогою Ради з питань національних меншин Республіки Хорватія.
За проханням Союзу русинів і українців Республіки Хорватія з Постановою Міністерства інформування Республіки Хорватія від 15 січня 1992 року (№ 523-92-1) "Нова думка" вписано в реєстр публічних видань під номером 1366

Редакція не завжди поділяє точку зору автора,
відповідальність за викладені факти несе
автор.

ODRŽANA JE 56. SJEDNICA SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE REPUBLIKE HRVATSKE

Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske 06. veljače 2014. godine održao je 56. sjednicu u zgradici Vlade Republike Hrvatske Trg Sv. Marka 2, dvorani 143/1 u Zagrebu. Uz nazočnost većine članova Savjeta i zastupnika, gospodin Aleksandar Tolnauer, predsjednik Savjeta za nacionalne manjine otvorio je sjednicu, pozdravio prisutne i predložio dnevni red :

1. Usvajanje zapisnika sa 55. sjednice
2. Program rada Savjeta za nacionalne manjine za 2014 godinu
3. Informacije o prijedlozima programa nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina za ostvarivanje programa kulturne autonomije nacionalnih manjina u području informiranja, izdavaštva, kulturnog amaterizma i manifestacija za 2014. godinu
4. Zamolba za pokroviteljstvom nad pokretom „Židovski život u Europi danas“ vezano za gradove Berlin, Beč i Prag
5. Razno

Predloženi dnevni red i zapisnik sa 55. sjednice Savjeta za nacionalne manjine usvojen je jednoglasno

AD 1. Predsjednik Savjeta Aleksandar Tolnauer predložio je program rada za 2014. godinu i uz male primjedbe i obrazloženja Savjet je jednoglasno je donio

PROGRAM RADA SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE ZA 2014. GODINU

I.

Savjet za nacionalne manjine, radi sudjelovanja nacionalnih manjina u javnom životu Republike Hrvatske, a osobito radi razmatranja i predlaganja uređivanja i rješavanja pitanja u svezi s ostvarivanjem i zaštitom prava i sloboda nacionalnih manjina, donosi program rada. U cilju ostvarivanja manjinskih prava i sloboda Savjet će suradivati s nadležnim državnim tijelima i tijelima jedinica samouprave, predstvincima, vijećima i koordinacijama vijeća nacionalnih manjina, udrugama nacionalnih manjina i pravnim osobama koje obavljaju djelatnosti od interesa za nacionalne manjine, međunarodnim organizacijama i institucijama koje se bave pitanjima nacionalnih manjina, te tijelima matičnih država pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj.

II.

Savjet za nacionalne manjine će:

- predlagati tijelima državne vlasti mjere za unapređivanje položaja nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj ili na nekom njenom području
- predlagati tijelima državne vlasti da rasprave

pojedina pitanja od značenja za nacionalne manjine, a osobito vezana za provođenje Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i posebnih zakona kojima su uređena manjinska prava i slobode

- provoditi mjeru sukladno Akcijskom planu za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina
- suradivati u pitanjima od interesa za nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj s nadležnim tijelima međunarodnih organizacija i institucija koje se bave pitanjima nacionalnih manjina, kao i s nadležnim tijelima matičnih država pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj
- predlagati poduzimanje gospodarskih, socijalnih i drugih mjera na područjima tradicionalno ili u znatnijem broju nastanjenim pripadnicima nacionalnih manjina kako bi se očuvalo njihovo postojanje na tim područjima.
- tražiti od tijela državne vlasti i tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave podatke i izvješća potrebna za razmatranje pitanja koja se odnose na prava nacionalnih manjina
- davati mišljenja, prijedloge, analizirati programe javnih radio postaja i javne televizije namijenjenih nacionalnim manjinama, o zaustavljenosti pitanja namijenjenih nacionalnim manjinama u programima javnih radio postaja i javne televizije i drugim sredstvima priopćavanja
- analizirati rad tijela državne vlasti vezano za ostvarivanje manjinskih prava
- analizirati učinke ostvarivanja pojedinih prava pripadnika nacionalnih manjina u školstvu, dvojezičnosti, informiranja, korištenju simbola i ostale probleme u ostvarivanju prava pripadnika nacionalnih manjina
- kontinuirano pratiti praktičnu provedbu manjinske legislative u jedinicama lokalne i regionalne samouprave
- suradivati i organizirati zajedničke sastanke s predstvincima tijela državne vlasti i tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave, u čiju nadležnost spadaju pitanja iz djelokruga Savjeta utvrđena Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina i Statutom Savjeta
- raspoređivati sredstva koja se u državnom proračunu osiguravaju za potrebe ostvarivanja programa kulturne autonomije nacionalnih manjina razmotriti kvartalna, polugodišnja i godišnja izvješća o ostvarivanju programa i utrošku sredstava, koja su im dozačena iz državnog proračuna i o tome izvjestiti Vladu Republike Hrvatske i Hrvatski sabor
- davati suglasnost na odluke koordinacija vijeća nacionalnih manjina jedinica područne (regionalne) samouprave o odlukama o znamenju i simbolima nacionalnih manjina i načinu obilježavanja praznika nacionalnih manjina
- suradivati s vijećima, koordinacijama i predstvincima nacionalnih manjina, nevladnim udrugama i ustanovama nacionalnih manjina

- provoditi program edukacije nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina
- provoditi programe edukacija i informiranja vijeća i predstavnika nacionalnih manjina – izdavanje lista »Manjinski forum« namijenjenog

vijećima i predstvincima nacionalnih manjina

- provoditi zajedničke programe sa udrugama i ustanovama nacionalnih manjina
- pokroviteljstvo i sufinanciranje kulturne manifestacije „Kulturno stvaralaštvo nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj“
- suradivati s Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske
- suradivati sa Sveučilištima u Republici Hrvatskoj, te znanstveno stručnim organizacijama, vezano za stručne analize manjinskih pitanja i edukaciju pripadnika nacionalnih manjina sudjelovati u prekograničnoj suradnji sa matičnim državama nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj
- suradivati sa nevladnim udrugama civilnog društva
- donijeti finansijski plan i završni račun

AD 2. Po riječima predsjednika A.Tolnauera, na natječaj se javilo 109 udruga sa 1.364 programa sa zahtjevima za financiranje od 66.669.690,07 kn. Treba napomenuti da je financiranje manjinskih programa za 2013 godinu bilo u iznosu od 36.340.000,00 kn.

Veliki je pritisak na povjerenstvo za programe nacionalnih manjina za odobrenje programa. Povjerenstvo će se držati kriterija koje su donijeli članovi Savjeta.

Tijekom godine ima jako puno prenamjena sredstava što je nerealno planiranje istih. Branka Baksa se ispričala članovima Savjeta u ime Slovaka vezanu uz objavu članka urednika časopisa "PRAMEN" Andrije Kuric sa interneta Jozefa Tise.

U raspravi su sudjelovali članovi Savjeta i Saborski zastupnici i naglasili da je potrebna informativna sjednica sa urednicima manjinskih časopisa o sadržajima te izvještanju o aktivnostima značajnim za ukupnu problematiku nacionalnih manjina.

AD 3. Savjet za nacionalne manjine obratio se Veleposlanstvu Savezne Republike Njemačke sa zamolbom da bude supokrovitelj prezentacije projekta "Židovski život u Europi danas" vezano za gradove Berlin, Beč i Prag.

Organizaciju projekta u Zagrebu preuzeo je "Bet Israel" sa suorganizatorima Veleposlanstvom Savezne Republike Njemačke u Zagrebu, Austrijskim kulturnim forumom u Zagrebu, te predstavništvom Gete instituta u Zagrebu. Projekt će se istovremeno prezentirati u Berlinu, Beču i Pragu. Obzirom da kao supokrovitelji ovog projekta nemamo nikakve finansijske obveze, predlažem da Savjet prihvati supokroviteljstvo ovog međunarodnog projekta. Svi članovi Savjeta su jednoglasno donijeli odluku o supokroviteljstvu projekta "Židovski život u Europi danas"

AD 4. Pod točkom razno nije bilo pitanja ni rasprave i sjednica je završena na kojoj se predsjednik A. Tolnauer svima zahvalio.

Zvonko Kostelnik prof.

ЗВИТ О РОБОТИ КООРДИНАЦІЇ НАЦІОНАЛНИХ МЕНШИНОХ ВУКОВАРСКО- СРИМСКЕЙ ЖУПАНИЇ ЗА 2013. РОК

Cпрам службових по-даткох пописованя жительох зоз 2011. року, на подручу Вуковарско-сримской жупаниї живе 179.521 жительох, од того 37.386 припаднікох націоналних меншинох лєбо 20,82%, кожди пияти житель нашей жупаниї припаднік да-єднай національнай меншини.

У Националним програму за-щти и унапредзована люд-ских правах у РГ видвоєни приоритетни подруча защити и витворйованє людских пра-вех торим РГ барз пошве-цує увагу, медзи іншим и націонални меншини, поби-ванє раснєй и другей дис-кримінації, вирски права и шлєбоди...

Устав РГ гарантует ровноп-равносць припадніком шицких націоналних меншинох и шлебоду виражования наці-ональной припадносци, шлєбоде хаснованє власного язика и писма, як и культурну автономию, а РГ запровадзела институционални механізми у цилю защити и унапредзо-ваня правох націоналных меншинох (Уряд за націонални меншини, Совет за націонални меншини).

Приношенне Уставного закону о правох націоналных меншинох ("НН" 155/02) и других предписаньох припадніком націоналных меншинох обез-печени и други окремни пра-ва: право на хаснованє влас-ного язика и писма, воспи-танє и школованє на языку и писму хтори хасную, хаснованє своїх символох, културну автономию, вия-шњованє вири и снованє ви-рских заєдніцох, приступ средством и ділованє явного сообщована на языку и писму з хторим ше служа, самоор-ганизована и здрожкована пре-

витворйованє заєдніцких ин-тересох.

Представніки націоналних меншинох заступени у Гор-ватским собору, у представ-ніцких и вивершних целох єдинкох самоуправи, у уп-равних и правосудних целох, а прейг радох и представні-кох націоналних меншинох участвує у явним живоце и заступаю своє интереси на уровню єдинкох локалней (општини и городи) и по-дручней (жупаниї) самоуправи, у согласносци з одред-бами Уставного закону о правох націоналних меншинох.

Координация Вуковарско-сримской жупаниї

Як легітимно выбраны и ос-новани Ради и Представніки націоналних меншинох на подручу Вуковарско-сримской жупаниї, а хторей члены Ради Бошнякох, Мадярох, Руснацох, Славацох и Сер-бох, як и Представнікох Нєм-циох, Українцох, Чарногорцох и Ромох на простору Вук-варско-сримской жупаниї, од-лучело ше, почитуюци Уста-вни закон о правох націоналных меншинох, у тим на-прямє направиць значни ви-крок и подписац Контракт о снованию Координации. Кон-тракт потписани (фебруар 2004. – перши мандат, 2007. у другим мандату) у септем-брю 2011. Треци мандат, з ци-льом Координации, як змис-тово основаней організації, хтора без резерви роби на защити правох и заступаню интересох шицких націонал-них меншинох, през провад-зенє и инсистованє на до-шлідним хаснованю Уставу Республики Горватской и Уст-авного закону о правох націоналных меншинох у Ре-публики Горватской.

Координация націоналних меншинох Вуковарско-сримской жупаниї, з нагоди ут-вердзования стратегії розвою, утverдзела и програмски на-прямки хтори иду у напряме злєшшования и информованя гражданох и вкупней мен-шинской заєдніци о шицких значних питаньох вязаних за статус, положенє и правох націоналних меншинох у Ву-коварско-сримской жупаниї. У складзе з розвойніма на-прямками Координации ВСЖ, на чоле зоз жупаном Божом Галичом, уходзиме до знач-ногого проекту означована дня націоналних меншинох ВСЖ и то у рамикох Тижня Евро-пи.

З оглядом на початок третього мандату основаня Радох и Представнікох націоналних меншинох, Координация на-ционалних меншинох ВСЖ муши визначиц задовольство и професионалносць у роботи членох и партнерах з хторима сотрудзowała и сот-рудззе и тераз. Координация муши наглашиц незадоволь-ство у непочитованю Закону Републики Горватской, як

перше у сегментох давания роботи у державных целох, єдинкох локалней самоуправи и єдинки регионалней са-моуправи, дзе ше не приме-нююс чл. 22 Уставного закону о правох націоналних мен-шиной, обезпечована ѿрядох и минималней опреми ѿрядох хтори хаснуєме.

Заключене

У 2013. року Координация отримала три работни и єдну шветочну схадзку. Коорди-нация націоналних менши-нох ВСЖ и 2014. року пред-лужи з роботу як и по тераз, а шицко з циљом унапред-зована людских, гражданских и меншинских правох, злєш-шования квалитету живота вкупней заєдніци на просто-ре свогого ділованя.

През контакты з другими Ко-ординациями и радами про-бус ше у находитдзации пери-одзе войсц до заєдніцких проектох и з тим пребывац вредносци нашей жупаниї и прейг ей граніцох.

Марияна Джуджар

У 2014. РОКУ МОЖЕМЕ ОБЧЕКОВАЦ ЗМЕНШАНИ СРЕДСТВА

Oстатня прешлорочна схадзка у Ради рускей національнай меншини Вуковарско-сримской жупаниї отримана 27. десембра 2013. року.

Не могла буц шветочна пре Крачун и находитдзи Нови 2014. рок, але ше мушела отримац пре ребаланс буджету. Не було вельо роботи по тей точки дньового шора, так же службова часц швидко була готова, а члены Ради могли кус побешедовац о року хтори за нами и обчекованьох у Новим 2014. року.

Марияна Джуджар

СХАДЗКА КООРДИНАЦІЇ НАЦІОНАЛНИХ МЕНШИНОХ ВУКОВАРСКО-СРИМСКЕЙ ЖУПАНІЇ ФІНАНСИЙНИ ПЛАН ЗА РОБОТУ РАДОХ И ПРЕДСТАВ- НІКОХ НАЦІОНАЛНИХ МЕНШИНОХ ЗА 2014. РОК

На схадзки Координацыі націоналных меншинох ВСЖ хтора отримана 16. януара 2014. року у будинку Жупанії у Вуковаре, а на хторей були присутні жупан Божо Галич и шицкі предсідателі и представнікі націоналних меншинох у Вуковарско-срімській жупанії, найвейцей було бешеди о Плану роботи и фінансийним плану за 2014. рок.

Коло такого розпорядку фінансийних засобах було досць дискусії, так же предклад охабені на роздумоване по ідуцу схадзу Координацыі хтору ще планує отримаць концом януара мешаца. Предсідатель Ради рускій національній меншини, Яким Ерделі, дал інформацію о співпраці Вуковарско-срімській жупанії и Вінковській телевізії и о емісіях о націоналних меншинох у нашій жупанії хтори би ще емитували на язіках націоналних меншинох. Прето би кожда національна меншина требала маць особу хтора би робила як новинар хтори би одробел приріхтовання за емісію. Єдна часць по-

Предклад розпорядку фінансийних засобах за 2014. рок за роботу радох и представнікох:

	Национална меншина	Фінансийни засоби
1.	Рада сербской националней меншини	42.000,00 кн
2.	Рада мадярской националней меншини	24.000,00 кн
3.	Рада руской националней меншини	19.000,00 кн
4.	Рада словацкей националней меншини	19.000,00 кн
5.	Рада бошняцкей националней меншини	24.000,00 кн
6.	Представнік українській національній меншини	8.000,00 кн
7.	Представнік македонській національній меншини	3.500,00 кн
8.	Представнік німецькій національній меншини	3.500,00 кн
9.	Представнік чарногорській національній меншини	3.500,00 кн
10.	Представнік ромській національній меншини	3.500,00 кн

требних фінансийних засобах ішла би зоз електронских медіа, а друга часць зоз фондох ЕУ. Координация націоналних меншинох Вуковарско-срімській жупанії овласцела Якима Ердельового як особу за контакт зоз

ВКТВ.

На тей схадзки було бешеди и о Дню націоналних меншинох ВСЖ хтори ще того року отрима 10. мая у Вінковцях, а домашні будзе ромська національна меншина.

Марияна Джуджар

ПРОЕКТ ПОД НАЗВУ "МОЖЛІВОСЦІ ФІНАНСОВАНЯ ПРОЕКТОХ НАЦІОНАЛНИХ МЕНШИНОХ ЗОЗ ЕУ ФОНДОХ"

Друга тогорочна схадзка Координацыі націоналных меншинох Вуковарско-срімській жупанії отримана 18. фебруара 2014. року.

На схадзки начальніца Уряду за медзинародне співпраці и ЕУ роботи, пані Габриєла Жалац, дипл.оец., приказала проекцыю "Можлівосці фінансования проектах націоналных меншинох зоз ЕУ фондое". На концу порадзене же національна меншина у ВСЖ убдуце за своі проекты лёбо помоць у виробку істых, контактую Уряд за медзинародне співпраці и ЕУ роботы. Цо ще дотика фінансования істых тих Радох и представні-

кох націоналних меншинох, предсідатель Координацыі націоналных меншинох ВСЖ Йосип Кел (консультавані зоз Жупаном) дал предклад же би ще шицким представніком требало висідніти суму за роботу, не зависно од того чи су члени Координацыі чи не. Предклады присцігли з боку Радох и Представнікох доказую же шицкі проців того же би ще фінансовало и гевтих хтори не члени Координацыі. Понеже ту постоі и стара практика, и то Одлучене Координацыі: Кед же ще не усвої конечны предклад, предвидзены засобы буду подзелены пропорціяльно.

Национална меншина	2014. предклад Одлучене Координацыі 150.000,00 кн
Серби 1/3	50.000,00
Мадяре	24.015,36
Руснаци	20.206,32
Словаци	16.779,60
Бошняци	24.723,36
Українци	5.933,04
Македонци	1.416,00
Немци	1.939,92
Чарногорци	1.373,52
Роми	3.582,48
	100.000:7060=14,16

Зоз тим предкладом векшина ше не зложела, так же ше направел нови розпорядок фінансовання робити Радох и Представникіх ВСЖ хтори на гласаню з векшину прилапени:

Проект емисійох о националних меншинох на подручу Вуковарско-сримской жупаниї рушел и после схадзки Координації националных меншинох Вуковарско-сримской жупаниї була знята перша емисия.

Марияна Джуджар

	Национална меншина	Фінансійни средства
1.	Рада србской националней меншини	43.000,00 кн
2.	Рада мадярской националней меншини	25.000,00 кн
3.	Рада руской националней меншини	20.000,00 кн
4.	Рада словацкей националней меншини	20.000,00 кн
5.	Рада бошняцкей националней меншини	25.000,00 кн
6.	Представнік українскей националней меншини	10.500,00 кн
7.	Представнік македонскей националней меншини	7.500,00 кн
8.	Представнік немецкей националней меншини	7.500,00 кн
9.	Представнік чарногорскей националней меншини	7.500,00 кн
10.	Представнік ромской националней меншини	7.500,00 кн

ОТРИМАНА СХАДЗКА СОВИТУ "НОВЕЙ ДУМКИ"

ПОТРЕБНО ШЕ ПРИЛАГОДЗИЦ СУЧАСНИМ ОБСТАВИНОМ ИНФОРМОВАНЯ

В суботу, 22. фебруара 2014. року отримана перша тогорочна схадзка Совету "Новей думки". На схадзки були присутні предсідателька Совету НД, др сц. Оксана Тимко Дітко, члени Совету НД Любіца Гаргай и Маріяна Джуджар, тайомнік Союзу Русинох и Українцох РГ Звонко Костелник и главна и одвічательна редакторка "Новей думки" Вера Павлович. Пре оправдані причини на схадзку Совету НД не пришли члени Златко Гірьовати, Яким Ерделі и предсідателька Союзу Русинох и Українцох Дубравка Рашлянін.

Спрам дньового шора Совет розпатрал можлівосci унапредзования нашого інформаваня. Прешлорочны проекти поборени и звити правочасово посланi до Совету за национални меншини у Загребе.

Перша точка дньового шора одношела ше на випатрунок першого и остатнього боку наших часописох (Новей думки и Венчику). Насловни бок би требало ушориц у складзе зоз терашніма обставинами, треба зробиц и до дац Союзов лого зоз ознаками рускей националней меншини у РГ (руски герб) и ознаки же нашо отечество ровноправни член ЕУ. На остатнім боку Новей думки було би прилапліве положиц даяки мотиви вязаны за культурни и национални идентитет Руснацох на нашим просторе (облечиво, вишиване,

З ліва на право: Любіца Гаргай, Маріяна Джуджар, Звонко Костелник и Оксана Тимко Дітко

єдла и подобне). На остатнім боку Венчика того року би було прилапліве положиц заєдніцкі фотографії школярох хтори ходза на годзини руского язика.

Нови рубрики у наших виданьох тиж так потребни, медзи іншим предложени рубрики о здравих рошлінох, рубрика о нашей етнології и друге. Же бизме ше прилагодзели модерніму информативниму часу, потребне отвориц Союзов фейсбук бок, а и нови web бок велького обсягу на котри би ше уношели податки раз тижньово або частейше.

Под точку рижне наглашена обовязка

же би шицки нашо сотрудникі послали фотокопирані особни карточки на адресу Союзу пре точносц адresoх и по даткох, понеже обрахунок нето гонорару завиши од порезу и прирезу општини у хторей автор бива.

Пред нами финансійно худобнейши рок, ище непознате яки средства дстанеме за свойо проекти и остатні час же бизме медзи своїм членством уведли обовязне и поряднє плаценс кожного друкованого числа наших новинох, же бизме голем з часци закрили нашо материялни трошки.

Вера Павлович

ДЕЛЕГАЦІЯ СОЮЗУ РУСИНОХ И УКРАЇНЦОХ РГ НАЩИВЕЛА СОБОР И СОБОРСКОГО ЗАСТУПНІКА XII ВИБОРНЕЙ ЄДИНКИ

ТРЕБА ВИХАСНОВАЦ МОЖЛІВОСЦІ ХТОРИ НАЦІОНАЛНИМ МЕНШИНОМ ДАВА ЧЛЕНСТВО НАШЕЙ ЖЕМУ У ЕУ

илюстрировано, 28. фебруара 2014. Року, делегацію Союзу Русинох и Українцох РГ у складі: Дубравка Рашиянин, председателька Союзу, Зденко Бурчак, подпредседатель Союзу, Звонко Костелник, тайомник Союзу и член Совету за национальні меншини РГ и Вера Павлович, главна и одніатильна редакторка інформовання у Союзу, прийшов соборським заступником Велько Кайтазі.

На початку соборським заступником винесли свої зауваги о роботі цеком остатні два і пол роки своєго мандату и наглашал же ще вельмо того направиво на злєшаню життя національних меншин хтори заступа.

По словах Дубравки Рашиянин, и Руснаци тиж так маю велі проблеми и потреби о хторих би вон як соборським заступником требал роздумовац и пробовац помогнуц нам у їх ришованю. Єден зоз вельких проблемох недостаток Дому культури у Миклошевцах, хтори єдно зоз найчисливіших руских местах кед слово о етнічній припадносци. Дом культуры цалком зруйновани у Отечественій войни и цеком 16 роки од мирній реінтеграції локальна управа и општина, а тиж так ані держава не нашли средства же би го обновели. У Миклошевцах вибудована нова, сучасна школа у хторей нашо дзеци виучую руски язык по моделью Ц.

Соборський заступник би, по словах председательки Союзу, тиж так могол зоз своїма фаховими службами винайсц средства у фондох ЕУ хтори предвидзую проскти зоз обласци культуры и помогнуц представникам національних меншин хтори заступа же

З ліва на право: Зденко Бурчак, Дубравка Рашиянин, Велько Кайтазі, Вера Павлович и Звонко Костелник

би виробели потребни проекти и достали тоти средства. Членство у наших дружтвох зазберує ще на добродзечним и аматерским уровню и нет достаточни знаня ані можлівосци же близме сами подношили вимоги за проекти ЕУ.

Окрем Дому культуры, горуце нам и питане вибудови шопи и Етнографскі збирки у Петровцах, по словах Звонка Костелника. Проект напрарвени, але нет пенежи же близме сами финансували єй вибудову. Наша етнографска збирка добре ще интегровала до живота музеюх у нашим краю и РГ. Уж даскелью роки отвераме дзвери Збирки цеком культурній манифестації Ноц музеюх у РГ.

Заступник Кайтазі надпомнул же би Союз требал провадиц конкурси хтори розписує Министерство культуры РГ, же би правочасово могол уложиц вимогу за финансійну потримовку у зачуване метериялній культурі у Етнографскій збирки.

По словах Звонка Костелника, дугорочного організатора Летніх школах руского языка опрез Союзу, за нашу национальну меншину було бы барз значне консчине

верифіковане наставних планох и програмах виучовання руского языка по моделью Ц. Союз на вецей заводи контактовал Министерство просвіти и спорту, послайл и предклад наставних планох и програмах, аж и учебнікох, але до реалізовання и верифіковання планох и програмах ище вше не пришло, гоч у наших школах порядні чече настава од мирній реінтеграції.

Велько Кайтазі дал предклад же близме ще обрацели людзом задолженім за плани и програмы у Агенції за воспитане и образоване. Вон ще особні будзе интересовац у хторей фази проект верифіковання наших планох и програмах. На питане чи Руснаци потребни модель Б за виучоване языка, векшина ще зложела же нам таки модель за тераз не потребни.

Окрем материялных проблемах за отримоване будинкох у власніцтве Союзу, по словах Зденка Бурчака, подпредседатель Союзу и председатель КУД "Осиф Костелник" з Вуковару, нашо дружтва маю и проблем розполаганя зоз средствами хтори доставаю за свою роботу. Спрам актуелній методології Совету за национальни

меншини РГ не можліве правдац финансійни средства за гориво приватним особом. Нашо дружтва би могли вельмо тунше плацц драгу на свою наступу кед би було дошлебодзене правдац драгу приватним автом. На тот способ, пре єднанс виключно професійних превознікох троша ще значно векши средства на драгу, а траци ще можлівосц частейших наступох що на концу идзе на чкуду презентовання національній меншини.

Велько Кайтазі гварел же ще и сам стрета зоз туто проблематику.

У нашей кождодньовій роботи стретаме ще и зоз технічними почежкосцами. Главна и одніатильна редакторка інформовання у Союзу, Вера Павлович замодлела соборським заступником Велько Кайтазія же би Союзу донирал єден вельки копир и скенерапарат, на хторим би ще швидко и квалитетно могло друковац скрипти потребни за Летні школи, АЗ плакаты и друга потребна документация.

Заступник твардо обещал же таку донацию особні уручі Союзу кед придзе до нащыви.

Заключене же потреби за континуованим сотрудніцтвом медзи Руснацами и їх соборским заступником ёст и же ще Велько Кайтазі зяви на єдней преширено схадзку зоз представнікамі политичнаго, явного, просвітнаго и культурнаго житва Руснацох у РГ. На туто схадзку не будзе требац длуго чекац, вона планована найвироватнійше под час отримована "Петровскаго дзвона", центральній культурній манифестації Руснацох у РГ.

Вера Павлович

ОТРИМАНА СХАДЗКА ЗА ГЛАВНИХ И ОДВИЧАТЕЛЬНЫХ РЕДАКТОРОВ МЕНШИНСКОГО
ИНФОРМОВАНЯ У РГ У СОВИТУ ЗА НАЦИОНАЛНИ МЕНШИНЫ РГ

ОДВИЧАТЕЛЬНОСЦИ У МЕНШИНСКИМ ИНФОРМОВАНЮ У РГ МУШИ БУЦ

Пяток, 28. фебруара 2014. року у Влади РГ, у совиту за национални меншини отримана перша схадзка за главних и одвичательных редакторох меншинскага информованя у РГ. Поволаных редакторох прывітал предсідатель Совіту за национални меншини Александар Толнауэр.

По його словаах у 11,5 роки існованія тога цела при Владі РГ, национальні меншинам познанага под назыву Совіту за национални меншини, то перше стартнусце шыцкіх главных и одвичательных редакторох меншинскага информованя на ёдним месцы. Схадзка отримана у ёднай салихто ма і свою історію, у ней отримана і перша схадзка Совіту за национални меншини РГ. У нашай жемі ёст прэйг сто меншински здружэнія хторы гледали средства за свой проекты ад Совіту. Цеком прешлого, 2013. року коло 48,6% шыцкіх одобреных средствах за фінансаване меншинох потрошена на выдавательство і информоване. За тот рок послані вимоги за 61 часопісом (спрам потерашніх 54) цо значы же ше гледа фінансаване новых часопісах, а за тоты потребы гледане коло 21 мільён куні, цо коло 34% веций у поровнанію з прешлым роком. Зоз велькім намаганьнем Совіт ше стара же бі ше ребаланс буджету цо меней чувствовал на існованію і фінансаванію програмах националных меншин. Медзі іншым, у прешлым року у хторым донациі виношэли 37 мільёны куні, Совіт пре шпораване зменшал свой фахово служби за 25%.

У меншинскай ёст посыг-

нуца на хторы можеме буц горди, але ёст і таких хторы, нажаль, не достаню желене швельто і фінансаву потримовку Совіту, але их Совіт не ма право загасіц. Принесены закон і методология о тым, шо рапуск гу аргументованай критики. Обачліве же ше наша меншинска преса з ёднай часці заніма зоз звишком історіі, або з культуре здогадована, гоч тогі часі давно за нами і меншинска преса бі требала мац ясне інтэграцыйне становіскі гу сучаному горватскому дружтву. Часі ше меняю і вельке число текста постава неінтересантне ані меншини хторей су наменені, а іще меней векшины. У РГ ше предава лем коло 5,8% преси і то у найвекшай часці такволана жовта преса і на шлебодным тарговиску права уметосц обастац. Нешкайши часі у хторых і велькі выдавательни хіхи поцерпаю ад паданя тиражу, часі кед і велькі Весник мушел престац віходзіц.

Дзялосні зоз меншинскіх новінох нігда не приноша одлученя хторы значны за меншини, а принесены су на схадзкох Совіту. Цо ше дотыка преценявання квалітету, уж три рокі у меню Совіту існусе цело хторе провадзі цо ше і як пише у меншинскага информованю. Утвардзене же ше цеком остатніх роках Совіту і його одлученя провадза лем у 11% меншинскага информованя, та так припаднікі меншин осталі непоинформационі о численіх і барз значных политичных темах хторы нігдзе не спомніти. Же бі не було помилкі у думанію же явносці не провадзі цо ше другуе у меншинскіх гласнікох,

Главни і одвичательны редакторы меншинскага информованя на роботнай схадзкі у Совіту за национални меншини РГ

можеме буц напроців бізозвіні же ше шыцко провадзі і часті моніторінгі зоз хторима ше явносці обраща гу Совіту пре дзялосні меншински новіні. У тым року лем 6 меншини реално поставілі свой погледаваня за фінансаваньем, свідомі з обставінамі у державі. Даедні часопісы друкаваны на драгім паперу і у тэхніцы хторы не у складзе зоз фінансаву реалносці у нас, такі выдані достойні ёднаго Голівуду, а не РГ. Такі новіні Совіту за национални меншини не може софінансаваць бо то нереалне, але фінансаву потримовку не годны достац ані меншински новіні у хторых очиглядна политична реклама або неаргументавана политична польеміка, омаловажаване других і подобне. Же бі новіні обсталі, муша водзіць рабунку кому тексты наменені і коресоденцы зоз чытательством мушки буц обачліва, же бі драго плацены часопісы не закончавалі на шмецу. Совіт ше не ма право мишаць до редактарской политики, але редакторы мушки

знац же ше пропорціонально зоз зменшаньем фінансавых средствох звекшус контролюване о чым ше то і на хторы способ пише у меншинскага информованю.

Меншинскай явносці і нашым гражданам потребне преверене і сигурне информаване у хторым ше найдзе места і за объявіване одлученіх Совіту за национални меншини РГ. Приходзя іще комплекснейши часі у хторых на меншинскіх програмах не будзе стасмно занятых. Совіт ше критикує пре вельке число занятых у меншинскіх здружэньехо що сучасне дружтво ЕУ не позна. Совіт гледац преходні перыод ад седем мешаці же бі ше тата проблематика ришавала і мушки шыцкім буц ясне же ше годно ёстварыовац приход лем спрам проекту, а новіні бі требали водзіць людзе хторы не жио віключно ад ніх. Жем ад 4,5 мільёны жительехо не може вітримаць фінансаване веций як 51ей тисячи рижных здружэньехо.

Вера Павловіч

ПРЕДСТАВІТЕЛІ НАЦІОНАЛНИХ МЕНШИНОХ УКАЗАЛИ СВОЙО БОГАТСТВО

Того року наполісli ше 16 роки од мирній реінтеграції, та ще то у Вуковаре преславело през рижни збування. Центральна преслава була стреду, 15. януара у Роботніцким дому дзе ше Вуковарчаньом зоз своїма націоналними єдлами представили рижни здруження и Ради національних меншинох хтори дійствую у городу.

Програма почала на 17.00 годзин зоз привітну бешеду городаначалніка городу Вуковару Желька Саби. Потім ушлідзела культурно-уметніцка програма у хторей наступіли городски ради: Рада рускай національнай меншини, Рада мадярской національнай меншини, Рада сербской національнай меншини и Рада українской національнай меншини, потім Здру-

Марія Русін, солістка КУД «Осіф Костелник» Вуковар и дзигоцка шпиваца група Дружтва «Руснак»

жене Немцох и Австріянцох, ГКМД «Дунай» и КУД «Коло». Програму водзел Роберт Рац.

Русанцох представела Рада рускай національнай меншини городу Вуковару на чоле

зоз предсідательку Лелу Дітко. Рада ше постарала же би на наших столах були заступени нашо націонални єдла, як то капуцаніки, белюши, рейтеші, череги... Вшеляк ту були и паленка и

чарне вино. У культурно-уметніцкай програми Раду рускай національнай меншини представіли Дружтво «Руснак» и КУД «Осіф Костелник». Шпивацка група Руснака одшпівала два шпіванкі: «Непій коню воду» и «Бетяр дзвівочка». Ветеранс дружтва «Осіф Костелник» Таня Алеріч и Зденко Бурчак одтанцовали миніатуру «Буковински весильни», а соло шпівачка Марія Русін одшпівала шпіванку «Червени чижмочки».

Окрем уж спомнутых Радох и здруженъох, штанди мали ище и Дружтво «Горватска жена» и Европски дом Вуковар.

Організатор тога стретнуца и друженя бул Город Вуковар.

Любіца Гаргай

ОТВЕРАНЕ ГОРОДСКОГО МУЗЕЮ ВУКОВАР НА БАНКЕТУ НАЦІОНАЛНИ КУХНІ ВУКОВАРСКОГО КРАЮ

З боку Городского музею Вуковар до Союзу пришла поволанка же би з нагоди отвераня Музею, на банкету хтори потім ушлідзі, учасців і Руснаци зоз свою національну кухню. То вшеляк прилапене, а тей роботи ше прилапел КУД «Осіф Костелник» зоз Вуковару.

Уж на 18.00 гідзин 23. януара до готелю «Лев», дзе бул банкет, почали приходзіц и приношиц свойо спецыялітети шлідуюци здруженя: КУД «Злога», Дружтво «Горватска жена», Здружене Мадярох городу Вуковару, Дружтво Немцох и Австріянцох, КУД «Іван Франко» и КУД «Осіф Костелник». Жени з нашого дружтва вжали ствар до своїх рукох та порихтали: белюши, бобальки, череги, кукуричну питу, ғоргелі, капу-

При столе зоз традиційними єдлами, з ліва на право: Любіца Гаргай, Оленка Поштич и Ружа Праніч

шаніки, кромпляніки, сирец, бухти, белгіянцы, ролати з месом, кифлочки з бишамовим маджуном и варену паленку з медом. Були то Гелена Бурчак, Оленка Поштич, Блаженка Тркуля, Ружа Праніч, Мелания Пап, Наташка Барна и Любіца Гаргай. Було веліх зацикавеніх

за руски народни єдла. То були угловіні людзе зоз боку, хтори о нас не знаю велью, та им ще треба велью койчого потолковац, од того хто Руснаци, та по тото цо у хторим єдзеню ёст и як ще прави. Цо лем покоштовавали шицко им смаковало, а по нашим прецензіванию пер-

ше место завжали ғогелі (наволали их «здраве єдло», на цо ще у нешкайши час поклада велью рахунку), потім белюши, а аж на трэцім месце були би капуцаніки (хтори у нас на першым месце, не лем при Руснацох, але гварела бим и гевтих цо з нами жиу и за капуцаніки знаю). Руснаци хтори пришли гу нам були одушевены и зоз сирцом, черегами, бобалькамі...

Барз нас несподзівало кед ще гу нашему штанду прибліжел гроф Елц и започал бешеду зоз членами нашого дружтва.

Достали зме и повратну (прыватну) інформацию прейг познатых же руски штанд на госьцох зоз Міністерства культуры зохабел окремни упечаток.

Любіца Гаргай

ОД ПРАИСТОРИЈ ПО ВОЙНОВИ 1991. РОК У ЕЛЦОВИМ ДВОРЦУ ВЕЦЕЙ ЯК 2000 ЕКСПОНАТИ ГОРОДСКИ МУЗЕЈ ВУКОВАР ЗНОВА ОТВОРЕЛ СТАЄМНУ ВИКЛАДБЕНУ ПОСТАНОВКУ

Директорка Городског музеја Вуковар Ружа Марић хтора тих так и авторка музеологијине концепције стаємнї постановки, наглашала же ше нацивитељ годни упознац з археологијну прешлосцу вуковарскога краја, з историјним розвојом Вуковару, етнографским скарбом и традицијну културу як и опатриц мултимедијалну презентацију Отечественеј войни и воєну хронологију, и достац нови спознаня на тему "Вуковар нешка – живот у веџенационалнї заједнїци".

У вуковарским дворцу Елц, једним з наймонументалнїјих феудалних будинкох у Славониј, 23. јануара 2014. року после 22 роки отворена стаємна вистава зоз чим 22 роки по страшним војним руйновању Вуковару, вигнанства и часу враџања и обнови закончена веџејорочна робота обнови дворцу Елц и обнова вуковарскога музејног скарбу.

Стаємна постановка вуковарскога музеја основана 1948. року з донацији мебљу, оружја, римскога пенежу и уметнїцких малюнкох снователя тей установи, Антуна Бауера. Терашњу обновену музејну постановку свјетоно отворела министерка култури Андреја Златар Виолич, хтора гуторела же граждане Вуковару сами себе дарую власну прешлосцу, а то найкрасши дајунок хтори себе могли подворовац.

Пројекат "Вигледоване, обнова и ревитализација културног скарба Илок–Вуковар–Вучедол", у чијих рамикох обновени и дворец Елц, представиа найвекши пројекат хтори по тераз зробени у нашој држави и до ныго по тераз уложене 14 милиони куни.

Рижнородносц тематичних блокох забира веџејак 3500 квадратни метери розподелени у 17 хиљада на першим повељи и штири тематски цалосци на другим повељи, у подкровију музеја. Дизајн подобовога решења постановки зробела Николина Јлавич, дизайнерка зоз Загребу, а у њој реализованој учествовал цали шор фаховци зоз горватских музеја.

На свјеточносци, окрем велького числа Вуковарчаньох, присуствовали и бувши министрове култури Антон Вујић и Божо Бишупич, як и гроф Георг Елц, хтори же представел як школар початнїк горватскога језика, хтори обецај же дворец Елц подарује городу Вуковару кед на уровню држави найдзе собешеднїкох хтори му то и оможлївја.

Вуковарско-сримски жупан Божо Ѓалић наглашел же стаємна постановка вуковарскога Городског музеја шведочија која ма Вуковар, а вуковарски городоначалник Желько Сабо подзековал шицким хтори учествовали у обнови дворцу Елц и пожадаја терашнїј дијректорки Ружи Марић же би го водзела ише вельо роки.

Руска витрина зоз фитију, традицијним текним партком, свјетим образом и числом Новеј думки - знак столітнога обстояња Руснацох у вуковарском крају

У културнїј часци програми наступели глумци Ања Деспот Шоваговић и Јошко Шево, оперски солистки Лидия Горват Дунько, Антонија Дунько и Тена Лебарич Рашковић зоз клавирским провадњемом Марии Чопора, як и школаре вуковарске ОШ Драгутин Тадијанович.

Обнављање дворцу Елц и скарбу Городскога музеја Вуковар почало 2008. року и представиа часци пројекту "Вигледоване, обнова и ревитализација културног скарба Илок–Вучедол–Вуковар" Влади РГ, Министерства култури и Розвојнїй банки Ради Европи.

Пројекат у цалосци облажа обнављање историјного јадра Вуковару, комплексу дворца Елц, музејно-галеријнога и мултикултуралнога центра, будоване Музеју вучедолскога култури и археологијино-туристичкога парку на Вучедолу, обнављање историјного јадра Илоку з мурисками и дворцом Одескаљи, як и стаємну постановку Музеју городу Илоку.

Найвисши госци зоз политичнога, културнога и явнога живота на отверању стаємнї викладбенеј постановки у Музеју Вуковар

Вера Павлович

КРАЧУНСКО-НОВОРОЧНИ КОНЦЕРТИ У СОТРУДНІЦТВЕ ЗОЗ РИЄЦКИМ ОРАТОРИЙНИМ ХОРОМ «ИВАН МАТЕТИЧ РОНЬГОВ» И АЛЕНОМ ПОЛИЧОМ

Уметніцки водитель и диригент Дружтва Ру-
синах и Українцюх Риє-
ка, точнейше ансамбл «Ка-
ліна» и диригент Риєцкого
ораторийного хору «Иван
Матетич Роньгов», Борис Де-
нисюк, пред конец 2013. року
порихтал богату програму
заєдніцкого наступу на но-
ворочних и крачунских кон-
цертох под назву У крачун-
ским заєдніцтву. Од 21. по 26.
децембер 2013. року отри-
мани три концерти: у Волос-
ким (Опатия) у церкви Святеї
Ани, на Сушаку (Риєка) у
церкви Пресвятого Шерца
Ісусового и у Срдоочох (Риє-
ка) у церкви Святого Крижа.
Програма зоз шеснац композициями облапяла чакав-
ски народни писні Истри и
Кварнеру, руски, українски
и горватски крачунски и на-
родни писні.
Концепт концертней програ-
ми бул ровномирни: Орато-

Часц наступу за Крачун у Волоскому

рийни хор мал свой само-
стойни наступ народних ча-
кавских писньох, ансамбл Ка-
ліна виводзел свою народни
писні, од хторих два писні
вёдно зоз солистом Алена
Поличом, а седем писні мед-
зи хторима були заступени

крачунски писні виведзени
зоз здруженима моцами.
Концерти були одлично при-
лапени и по квалитету кон-
цепту и виводзеня, як и по
длужини, кед ше вежнє до
огляду одлична акустика тих
обектах. Поготов тоти кон-
церти пришли до вираженя

по квалитету, хтори вивед-
зени у церквох хтори ше
зогриваю, дзе окрем акус-
тики и температурни условия
були обтимальни и за саме
шипване и за слуханс. Було
то наисце добре искуствie
за обидва хоры и демонстра-
ция позитивных ефектах ро-
боти у заєдніцтву и сотруд-
ніцтву.

Ансамбл Каліна, окрем тих
концертох, отримал и ново-
рочни концерт 20. децембра
2013. року на поволанку мес-
ного одбору Кримея. На про-
грами мал тринац народни
пині зоз свогого репертоару
на хтори, як окремого госца,
зоз двома українскими ба-
ладами угосцел Алена По-
лича. Лес дзень предтим, 19.
децембра 2013. року, и сам
ансамбл Каліна бул госц на
новорочним концерту Алена
Полича у месним одбору По-
ток.

Славица Дудаш

КРАЧУНСКА ПРОГРАМА - ДАРУНОК ПЕТРОВЧАНЬОХ СВОЙОМУ ВАЛАЛУ И ЙОГО ЖИТЕЛЬОМ

Урганізації Грекокато-
ліцкай парохії Петров-
ци и КУДа «Яким Гар-
ди» Петровци, а зоз потри-
мовку Валаского одбору Пет-
ровци, тарговини Кисиль
д.о.о., и Винарій Бурчак, 26.
децембра 2013. року у про-
сторійох Дружтвеного дома
«Соколана» отримана Кра-
чунска програма дарунок
Петровчаньох своіому ва-
лалу и його жителюм. Же
би програма була удачная по-
старали ше учасніки про-
грами: хлопска шпивацка гру-
па КУД-а «Яким Гарди», мла-
дежска шпивацка група
Дружтва Руснак, школски
дзеци зоз учительку Наталию

Гнатко и жени «почимал»
зоз церкви Покрова Прес-
вятей Богородици Пертров-
ци.

У пополнестей сали нащиви-
телье мали нагоду послухац
крачунски писні и рецитаций
у виводзеню школских дзе-
зох. Женска церковна група
шпивачох звелічала програму
зоз крачунскими колядами,
а на котри ше навязовали и
пині младых дзівчатах, буд-
ущих невестох и старшай
хлопской групи шпивачох. На
самым концу Петровчане
шицки вёдно зашпивали
«Многая літа»

Звонко Костелник, проф.

Члены дзівоцкай шпивацкай групи Дружтва «Руснак», КУД
«Яким Гарди» и жени «почимал» Церкви Покрова Пресвя-
тей Богородици на крачунским концерту у Петровцох

ПЕТРОВЧАНЕ НАСТУПЕЛИ У КАНІЖІ

Урганізації домашнього КУД «Тарас Шевченко», а под по-кровительством Совету за национальні меншини, Петровчане зоз своїм КУД «Яким Гарди» наступели на 8. манифестації Тараса Шевченка под назву «Цудзим ше учце, а своєго ше нє ганьбце» котра отримана 22. десембра 2013. року у у Каніжі, а на котрой наступело и КУД «Яким Гарди» зоз Петровцох. Предсідатель тамошнього дружтва Желько Хас привітал шицких присутніх госцих и учащікох манифестації, а тиж так присутніх при-

витали и начальник општины Степан Якич, Звонко Костелник, член совету за национальні меншини РГ и на концу привітал и манифестацію отворел предсідатель Української заєдні Никола Застиржни. Петровчане наступали зоз русинскими пастирскими танцами зоз котрима одушевели домашніх и госцих, гоч бина за танцоване була цесна. Сотрудніцтво зоз Каніжу предлужус ше з рока на рок у рамикох Петровского дзвона на котрим вони наступаю. Окрем домашніх и Петровчаньох, наступели и госци

Атрактивна танечна фігура поэтранцованих Петровчаньох

зоз Шумечя, Вуковару и домашнє КУД "Посавац", котре барз удачно наступело зоз свою женскую шпивацку групу..

Звонко Костелник проф.

СВЯТА СЛУЖБА БОЖА НА КРАЧУН 2013. РОКУ У РИЄКИ

Традиційно ше у Риєки крачунська Служба Божа служи у церкви святих Флоріяна и Себастіяна по канону святого Йоана Златоустого. Церква святих Флоріяна и Себастіяна збудована далеского 1291. року и найстарша є у нашим городу, зоз чим є можебуц найвреднійши духовно-матеріялни скарб того простору, понеже цеком числених сторочіох прешла числени реставрації, а осталася нєвименна. То нєвелька римокатоліцка церква у строгим центру Риєки. У ней олтар пошвецени образу святого Себастіяна, до чийого цела заджобнути стрелки. Образ святого Флоріяна хтори би могол указовац члена фамелії Габзбург-гобвцох. Менши олтар на правим боку пошвецени св. Маргарити покайніци зоз места Кортоне з Италиї. Ліви менши олтар пошвецени пані Камелскай чия биста по 1925. рок була виставена у церкви Успення Пречистей Богородици у Риєки, а од теди є у тей меншій церкви. На лівим боку находза ше и Братовштини рибарох, бо рибаре вше потримовали церкву. На правим боку находзи ше рельєф зоз двоглавим орлом — историйним гербом Городу Риєки. Под час Другої шветовей войны у тей церкви ше дзелсл хлеб споза Служби Божей, а церковне швето 20. януара. У церкви ше служа святы Служби Божо-

Ганя Пап на крачунской причасци

за римокатолікох — Италинох, греко-католікох — Руснацох и Українцох и православцох — Македонцох. Кажда концесия ма свой термин и нет ніякей незлоги. Кед треба, подпомагаме ше медзисобно и ходзиме на Служби Божо єдни гу другим. Грекокатоліцка крачунська Служба Божа служена 25. десембра 2013. року на 17 годзин. Апаци церкву украшали зоз яшельками и крачунским древом. Службу Божу служел протоієрей Михал Симонович зоз Крижевцох, а краси нашого Крачунского нашпиву зоз красніма гла-

сами допринесли його паніматка и дзівка. Пред Службу Божу отримана и крачунська споведз, а цікаве и то же ше теди висповедала и найстарша вірніца медзі нами у Риєки, 92рочна анда Ганя Пап — Дюраніна, походзеньном Міклешевчанка. У церкви одгуковали красни крачунски коляды "В Вифлесми новина", "Бог ся раждае", "Дивная новина", "Ноц над Вифлесм", "Небо и земля" и другі. Паноцец на Служби Божей прочитал и крачунську вінчованку нашого крижевского владики кир. Ніколи Кекіча. На святей Служби Божей окрем нас грекокатолікох було и єдно число римокатолікох. По законченю богослуженя погосцели зме ше зоз рускима єдлами.

Святы Служби Божо за нас, хтори зме далеско од веckшого числа Руснацох, маю окремну вредносць бо то способ нашого стретаня, збліжованя и заєдніцтва. До нашей церкви на великий швета приходза и Руснаци хтори жиу у Пули: Янко Хромиш, походзеньном зоз Коцура и Ганча Голік Матісова, походзеньном Петровчанка, а тиж так зоз Нового Винодолскаго приходзи Данил Сопка, походзеньном Міклешевчань, що одредзене доприношене грекокатоліцкому животу у Риєки. Младых у церковных лавкох нажаль нєт, а ми вше старши.

Владимир Провчі

ПРЕСЛАВЕНИ КРАЧУН У МИКЛОШЕВЦОХ

У Подручней школи у Миклошевцох 19. децимбра отримана Крачунска програма у котрой участвовали школяре нізших класох. Вони по горватски виведли драмску сличку „Крачун“ котру порихтали з учительками Марину Банович и Тат'яну Блажевич. Програма предлужена зоз шпиванками и драмскими сличками по руски цо увежбали на годзинох мацеринского язика при учительки Лесії Мудри. Скорей програми до школи припутовал и Дідо Мраз, чийому ше приходу зрадовали шицки дзэци, од ёднорочних по тих цо уж штварта класа основнай школи, а за котрих пакецики обезпечела Општина на Томповцы. Програму з увагу провадзели дзэци предшколскаго возросту з родичами, директорка Основнай школы Чаковци Ана Мария Зулич, заменік начальніка Општины Томповцы Здравко Звонарич и о. Яким Симунович, парох миклошевски. Отворме шерца єдни гу другим

Рождество Христово — Крачун у грекокатоліцкай церкви Рождества Пресвятей Богородицы миклошевски вирни преславели 25. децимбра зоз Службу Божу хтору служеб. о. Яким Симунович, декан сримски и парох миклошевски. Вон зоз традиційну винчованку „Христос Раждаетсѧ — Славите Ёго“ повинчовал Швето у меню Владику

Кир Николи Кекича, Церковного одбору и своё власне. Вирним о. Симунович прочитал крачунску винчованку Кир Кекича у хторей медзи иншим наглашеннене: „Крачун ше слави зоз хваленном Исуса Христа у святей литургії и у других богослуженьехо, а то ше може лем кед чловек ма мир у своеі души. Мир дава лем Бог котри полни милосердия спрам гришного чловека котри ше широ кас за свою грихи и през споведане гледа од Бога пребаченс.“ Числені домашні и госци на Служби Божей шпивали коляди и на тот способ звелічали Крачун. На Вілію дзэци ходзели по шпиваню до родзини и по сущедстве. Саночне почало на 23 годзин на хторим о. Симунович пошвецел хлеб и проскурки котри ше дзелелі трецаго дня Крачуна, кед по обидвох Службох Божых было міроване. После Саночнаго, на пол ноци, небо над Миклошевцамі было ошвицене з рижнородними фарбами огньомету котри кождаго року пририхтує фамелія Витомира Сабадоша. Другого дня Крачуна, на 18,30 годзин, у Дружтвеним dome отримана дзецинска крачунска програма котру организовало Культурно—уметніцке дружтво „Яким Говля“. Програма започала зоз драмску сличку „На Вілію“ у адаптациі Желька Лікара, котру виведли члены дзецинской

Найкрасши дарунок свойому валалу порихтал подросток КУД „Яким Говля“ зоз крачунским клонцертом у Миклошевцох

групи, а потым шпивали коляди и рецитовали писні пошвецены жими, Крачуну и Новому року. Як госци наступела дзецинска танечна група КУДа „Петефи Шандор“ зоз Чаковцох з мадярскими шпиванками и танцами. После ніх Крачун винчовали хлапци зоз КУДа „Осиф Костелник“ з Вуковару, Леон Мудри и Матей Бурчак, котри рецитовали и одшпивали коляду Пречистая Діва. Пейдзешатминутуу програму провадзели числені патраче, медзи котрима були Зденко Бурчак, подпредседатель Союзу Русинох и Українцох Републики Горватской, Агнетка Балатинац, председателька КУДа Руснацох Осиеку и представи-

телька Рускей меншини Осєцкобараньской жупаниї, Вера Павлович, редакторка часопису „Нова думка“, заменікове начальніка Општины Томповцы Здравко Звонарич и Мирослав Лікар, Дюра Бики, председатель Меснаго одбору, о. Яким Симунович, парох миклошевски. По завончено програми за шицких нащывительох порихтане ошвижене, закуска и колачи за цо ше остарали мацери дзэцох и члены Здружэння женех Миклошевци. З туту программу миклошевски дзэци наступели у Райовим Селу, Пишкуревцох, два раз у Вуковаре и Осиеку.

Ксения Лікар

У РАЙОВИМ СЕЛУ ПРЕСЛАВЕНИ КРАЧУН

Дзэци зоз Райового Села зоз паноцом Владимиrom Маѓочом по законченю крачунской Службы Божей опрез олтара у їх церкви Святого Йозафата

Гоч у нашим месце нет вельо Руснацох, Крачун у невелькай грекокатоліцкай церкви святого Йозафата у Райовим Селу преславени торжествено. У церкви з тей нагоди служена велька шпивана Служба Божа зоз початком на 11,30 годзин. Службу Божу служел вуковарски парох, паноцер Владимир Маѓоч.

На крачунской Службы Божей было коло трицец вирнікох, медзи хторима и штврро дзэци. На концу Служби Божей шпивани коляди и дзэци шицким присутним винчовали Крачун, а за награду од паноца достали и крачунски пакецики.

Звонимир Грубеня

ЗАДУШНИ СОБОТИ - МОЛИТВА ЗА НАШИХ ПОКОЙНИХ

Початком третього мешаца, точніше, на понеділок 3. марта почина Вельконочний пост – час приріхтовання за найважче християнське свято, Пасху Христову. У візантійській традиції Католіцької Церкви, яку праве ми Греко-католіки, пестусиме, посні часи приріхтовання за великий света доживлюємо як окремі привилеговані часи Божої ласки. Однак і їжа і пища значна, але не є єдина димензія Вельконочного посту. Надалі, нашо однак єдні з гласних забавох, свадзбох, балох і турнирох унапрямлює нас же близьмо у цихосци ліспше послуховали глас Божий, який нам прегваря прейг пречитаного слова Св. Писма і прейг людзох, котрих стретаме. У нашій сучасній культурі хтори даєдни фаховці навколо „культура гуку“, найці цихосци права ридкосці, бо темпо і сучасні способи жиця самі од себе уноша гук рижних інтензитетів през 24 години дня. Досить ліс подумаш на замржляк у обисцу, телевізію, яка ше гаши ліс на даскельо годзини докшпиме, авта хтори преходза по драже, музику і оглашки по супермаркетах... То наша стварносць хтoreй не сцеме даваць оцену, ліс констатоваць же близьмо ліспше могли похопиць чежкосці посценя на способ, на які то робели наші стари пред 60 – 70 роками. Конечно, наша ціль намагаць ше жиць свою виру праве нешкоды, у наших обставінох, а не падаць до носталгіі за старым часамі.

А наша обставіні такі же ше и о димензії шмерці у чловековим живоце премало и поциснuto бешедує, або часто ліс у контексту хороти и трапеня. То за пошлідок ма слабе чувствоване духовней повязаносці зоз нашими предками, зоз котрима крем того же дзеліме істи корені прешлосці, дзеліме и исту будучносці – шмерці. Шмерц то нєвиглядна димензія нашей стварносці за котру знаме же живот зоз ню не престава, але достава иншаку димензію стварносці як читаме у Св. Писму, а потвердно доставаме одвит и зоз боку

науковцох хтори, аж и за материяльну димензію нашей стварносці тверда же ше ю не може знічтожиць, але ліс пременіц єй фурму. Но, и скорей тих физичных законах чловек християн верел до воскреснуца цела, а тераз би нам мало буць ище ясніше и лèгчайше похопиць туту стварносці, але видзи ше ми же нас наукове потвердзене ище баржей одплашело од темох о шмерцы и наших милих покойних.

На годзінох парохіяльней вironауки була ми задача пробоваць туту тему прибліжиць дзецом шицких віков. Цікаве як вони небогаюно бешедовали о своїх предкох, котрих паметаю по красних присловкох, прикладах, бавеньях, а вец зме ліс туту красну бешеду о наших умартых повязали зоз молитву за ніх же би були на боку жывіх, на шветлім месце, там дзе ше шицки праведни и святы у Господу упокоюю. Чувствовали зме же, гоч и физично роздзелені, повязаносці медзі нами заш ліс постоі: у наших здогадованьох, бешедох, на заедніцких сликох, але и у молитви за єдних и за других. Час Вельконочного посту то час чувствования солідарносці зоз другім. Тот другі у християнским похопеню идзе и понад граніцу тужемней стварносці. Церква путуюча – ми, жыс упатраци ше на прикладі Церкви престава, але достава иншаку димензію стварносці як читаме у Св. Писму, а потвердно доставаме одвит и зоз боку

лавеней – Мац Божа и святителе, а модлі за Церкву церпяць – покойних у митарстве. Така повязаносць на окремни способ ше одбува на богослужбеных на одредзены дні у року хтори наволані: задушни соботи. Велька то ласка мац не ліс єден єшеньски дзень, але пейц дні у року наменені тей молитви. Того року то датуми: 22.02.-15.03.-22.03.-29.03.-07.06. На тоти дні, шицки фамелії у єднай парохії даваю мена своїх покойных членох свайому парохови, а гу нім ше причишлюю и мена чесних шестрох, парохов и владикох. Красне то чувство сами себе и єден другого и цали наш живот, як у Служби Божей шпиваме, Христу Богови придац. Краса такого модленья котре походзі зоз власней подзековносці за своїх предкох, зоз єдного красного здогадованя на членох фамелії хтoreй припадаме, у узшим – биологійним и ширшим – духовним змисту, обєдинює молитва: „За души шицких од вика у правей вири, надії воскреснуца и живота вичного покойных оцох и братох наших, даровательох и добродійох того святого храму, родичнох и по целу родзини нашей, ту лежачих, ту записаных и вшадзі правовірных християнох и за іх блажене упокоење, Господу ше помодліме“.

о. Владимир Седлак

КОЛЯДИ ЗНОВА ОДГУКОВАЛИ У НАШЕЙ ЦЕРКВИ У ОСИЄКУ

У грекокатоліцькай церкви Христа Царя у Осиєку, по веліх роках, на други дзень Крачуну, 26. децембра, по служби Божей, дзепоєдні вирніки през представнікох культурных дружтвох и з ангажованьм часних шестрох Василиянкох, парохияном зашпивали коляди а дзеци котрих прихата часна шестра Адрияна, виведли и кратку драмску сличку.

КУД Руснацох у колядованю вжalo учасць з даскеліма членми котри одшпивали три коляды: Пречистая Діва, В Вифлееми новина и В Вифлееми днес Мария Прे-

чиста. На клавиятурох их провадзел Огнен Здравкович а приключели ше и часни шетри як и други вирніки у церкви, та шицки ведно славили Исусово поредзене и приход на швет нашого Спасителя.

Источашнс, то ище ёдна на года же би ше людзе медзи собу збліжэли, же би дзеци нашли новых приятельох и же би парохия зажыла з новым животом. Бо як нам познате, культурны дружтва, школство и церква вше були тоти хторичували наш народ и очували го през шицки катарзи през хтори переходзел. У нешкайших часох кед спо-

Крачун у Осиєку

куси на шицки боки и кед ше число Руснацох осипуе, дух Крачуну добра нагода нагода же би ше обновел

тот красни обычай колядовання.

Агнетка Балатинац

ДЗЕЦІ З МИКЛОШЕВЦОХ И ВУКОВАРУ КОЛЯДОВАЛИ ОСЄЧАНЬОМ

В суботу, 4. януара 2014. року, у просторийох КУД Руснацох з Осиєку, з нагоды крачунских шветох, по дросток КУД «Яким Говля» з Миклошевцох виведол драмску сличку «На Вилію», по мотивах Серафіни Макаї, а котру адаптавал и прихытал Желько Лікар. Драмска сличка приказуе руски обычай на Вилію. Понеже Руснацы у Осиєку не маю часто нагоду видзиц тоти обычай, зацикавеносць була велька, окреме при тих котри и сами маю менши дзеци. Дзецом з Миклошевцох придружели ше и Матей Бурчак и Леон Мудры з Вуковару, котри тиж винчовали и шпивали крачунски шпиванки, а Матей шицко провадзел на тамбурки.

Дзецох з Миклошевцох на гармоники провадзел Иван Лікар, а ёдну соло точку на гармоники одграла и Милица Мишленович. Попри колядох и винчованкох дзеци одшпивали и даскельо народни шпиванки и одрецитовали рецитаций вязани за жимски часи.

котри ше нашли ту як патраче, подаровала пакецики як ў ше то и швечи кед дзеци приходза колядовац.

Агнетка Балатинац

РАДОСНА ПОДЇЯ КРЕСЦЕНЯ У ГРЕКОКАТОЛІЦКЕЙ ЦЕРКВІ ХРИСТА ЦАРЯ У ОСІЄКУ

Чин креценя котри обавя о. Любомир Стурко, парох парохії Христа Царя з Осиєку

У грекокатоліцькай церкви Христа Царя у Осиєку, по штирох роках, збула ше радосна подїя креценя.

Бесерменьово, оцец Владимир и мац Наташа з Осиєку, 9. фебруара 2014. року прынесли креценца сина Андрея. Чин креценя, по Служби Божей, обавел о. Любомир Стурко, а невелька грекокатоліцка заєдніца радосно дочекала нового члена Церкви.

Понеже грекокатолікох у парохії Христа Царя у Осиєку нет вельо, кожде крецене велька радосць и шицким парохияном. Пред штирома роками у тей истей церкви крецені брат малого Андрея, Матия, а ния, 9. фебруара Бесерменьово предложую грекокатоліцку лозу з креценем ище ёдного дзецка. Най им будзе на радосць и на славу Божу на многая и благая літа!

Агнетка Балатинац

РИЄЦКА "КАЛІНА" УСПИШНО ПОЧАЛА НАСТУПАЦИ У 2014. РОКУ

Цаловечарши концерт Алена Полича и Каліни у Умагу

Январ мешац Нового 2014. року ансамбл Каліна преведол у интензивных препровадзел и пробах за три плановани активносцы того мешаца. То подрозумює першенствено змоцнени проби, по три раз тижньово, а зоз новима членами и индивидуални годзини розробйовання гласу, робота на вокалней техніки и звадованю потерашнього репертоару. Перша активносц ше одбула 23. януара у Умагу, на цаловечаршим концерту Алена Полича и ансамбла Каліни, як гостя вечара, зоз

власну трицецминутову програму. Концерт отримани у велькай дворані театру при Народним училіші Умаг', зоз одличну організацію и несподзываюцу заинтересованосцу и одушевий публики за українски и руски балади. Друга активносц ше отимала 24. януара на Трсату у Доме младоци Риєка, на Вибору краліци карнавала, дзе ше шицки мали указац у карнавальных костимох, маскировани, а выберана краліца карнавалу и найуспишнейша маскирована карнавалска група, ей поручене и хореог-

рафия. Под час читаня гласох и одлучована о побиднікох, понукнута програма забавней писні на хторей, попри омиленей групи Фортунал, наступал и Ален Полич зоз Каліну у виведзю побидніцкей писні зоз МІК-у 2011. року «Чрана».

Треца активносц бул целовечарши концерт духовных писньох у организації Глаголани, дружтва за вигледоване старославянскай писні и культурного нашлідства зоз Загребу. Концерт отримани 25. януара пред публикую, хтора до остатнього места виполнела святочну салу

Вибор краліци карнавалу у Риєки

Вечар духовных писньох у организації Глаголани

Чирколо (Circolo), КУД-а «Фрателанца» итальянской национальней меншини у Риєки. На концерту участвовали мишани итальянски хор Фрателанца и ансамбл Каліна у годзиновей програми выбранных писньох спрам тематики того концерту. Зоз Каліну наступел и солист Ален Полич у виводзеню українской балади. Концерт нащивели и представнікі зоз oddзеленя культуры гораду Риєки, Приморско ғоранске жупаниї и представніца Музичнай униї зоз Риєки, Ядранка Чубрич.

Славица Дудаш

ОТРИМАНИ 48. БАЛ У ВУКОВАРЕ

Мишани хор КУД "Осиф Костелник"

Традиционални 48. бал у организацијі КУД "Осиф Костелник" отримани 25. януара у "Святочнай В/С сали" у Вуковаре. Бал почал зоз культурно-уметніцку програму, предлужел зоз вечеру, предаваньом томболи, танцом шерца... Бул преткани зоз писню и танцом, а за цо ше осталр "Микс

бенд" зоз Руского Керестура.

Председатель дружтва Зденко Бурчак привитал шицких госцох, а окремих и понаособ. Пан Бурчак подзековал на потримовки городом Вуковару и Дјакову, та и подавровал сиволични дарунки Желькови Сабови, городонаchalnїкови Вуковару и Златкови Мезейовому хтори ту

бул у мене Зорана Винковича, городонаchalnїка Дјакова.

На балу були присутни уж спомнути Желько Сабо, городонаchalnїк Вуковару и соборски заступник зоз супругу, Драгица Холокер Радумило, прочалнїца за дружтвењи дїяносци, Дубравка Раšлянин, председателька Союзу РГ, Звонко Костелник член Созвити за национални меншини РГ, Златко Мезей, председатель

МО Пишкуревци, Лела Дїтко, председателька Ради рускей националней меншини городу Вуковару, Вера Павлович, редакторка Новей думки, як и Йовген Мудри, председатель Вивершного органу НС зоз Войводини. У культурно-уметніцкой програми наступели члени КУД "Осиф Костелник" зоз Вуковару. Перше мишани хор одшпивал два шпиванки "Дармо Яничку, дармо" и "Гварела дзвивочка", потім соло шпивачка Мария Русин одшпивала шпиванку "Червени чижмочки" за котри их порихтала водителька шпивачкей секції Агнета Тимко, а на гармоники грал Звонко Еделински. У тей краткей культурно-уметніцкой програми дзвивоцка танечна група одтанцювала два танци "Чийо же то волки" и "Сокальски танец". Хореограф обидвох танцох Звонко Костелник проф. Тиж так наступела и будучносц дружтва зоз дзевинску шпиванку "Комоняр", а хтору шпивали Леон Мудри и Матей Бурчак хтори и грал на прими. На самим остатку шицки учашнїки и госци одшпивали шпиванку по горватски "Волєни Вуковар", хтора шицким вуковарчаньом засадзена у шерцу. Конферансу порихтала и водзела Любница Гаргай.

Микс бенд зоз Руского Керестура

Пари у традицыйним танцу шерца

Матей Бурчак и Леон Мудри

Леона Бурчак, Лора Дорогхази, Елена Колчицки, Вероника Мудри, Николина Дудаш и Мина Динич

Дзякуюци добрым людзом и спонзорам, і таго року була богата томбала. Три найвекши награды були миксер, уцицовач і бициг'ля. Награда за победніцкі пары у танцу шерца і таго року були торта і вино.

На бале було коло 180 гостох зоз різких мес-тох Горватской, Сербії и Словенії.

Любица Гаргай

ПРЕДСТАВЯНЄ КНІЖКОХ АГНЕТКИ КОСТЕЛНИК БАЛАТИНАЦ У ОСИЄКУ

В суботу, 28. децембра 2013. року, у просторійох КУД Руснацох Осиек, отримане представяне кнїжкох *Камень гора и Їжик Мижик*, авторки Агнетки Костелник Балатинац.

Представяне водзела Блаженка Будимич, професорка горватскаго языка, а сликовніцу за дзеци, Їжик Мижик, представала редакторка видавательства Союзу Русинох и Українцох РГ, Вера Павлович. Вона наглашала же то перша сликовніца за дзеци котра обявена у Горватскай. Похваласла авторку илустрацийох Бранкицу Батаракавич и прочитала писньочку Вілія.

Професорка Будимич през представяне збирки поезій *Камень гора* похасновала уводне слово зоз самей кнїжкі котре написала Надія Ляхович як и вириўкі зоз рецензій котру написал Мирон Жирош. Понеже ё и сама по оцovi Рускиня, добре спатрела сучносць писательковаго намаганя през писні очуваць прешлосць, чесно вижыц терашньюосць и бу-

Представяне кнїжкох Агнетки Костелник Балатинац. З ліва на право: Лела Дітко, Невенка Мудри, Блаженка Будимич, Вера Павлович, Агнетка Балатинац и Геленка Шобан.

довац будучносць Руснацох, але и шицких других добрих людзох на швеце.

Поэзию читали Геленка Шобан, Лела Дітко, Невенка Мудри и сама авторка, а хор и тамбурова секция КУД Руснацох Осиек одышивал шпіванкі *Руснакова драга, Руски сукні и Дай*

нам Боже добри час.

По законченей промоциі авторка подписовала кнїжкі, а вец КУД Руснацох и представителька рускай нацыональнай меншини Осєцко-бараньской жупанії поволали шицких присутных на скромни банкет, як заключене календарскаго року.

Наступ КУД Руснацох Осиек на промоциі кнїжкох Агнетки Костелник Балатинац

Подписанене кнїжкох

Були понукнуты капущанікі, рейтешы зоз сиром и з кромплями, а познейше тамбурови оркестер заграл на танец, та ше дружене предложило у веселим разположеню.

Агнетка Балатинац
Фото: А. Балатинац

ФІНАНСИЙНА ПОТРИМОВКА ГОРОДУ ОСІЄКУ ТОГО РОКУ И РУСНАЦОМ

KУД Руснацох Осиек, медзи 80 здружэннями, выборел средства за потримовку у очуваню культурнага скарбу.

На пригодней святочносці у галерii Валдингер, 19. фебруара, горадоначальнiк Осиеку Ивица Вркич, подзелел контракты о хаснованю средствах зоз предрахунку гораду за 2014. рок. КУД Руснацох влонi не достал средства пре проект котри не прешол на конкурс. Того року написаны проекты оценены як прилагліві та средства одобрены, контракт заключены.

У мене КУД Руснацох Осиек, контракт подписала председателька КУД Руснацох, Агнетка Балатинац.

Понеже горад ма строги критериуми за додзельованане средствах, здружэння ест велью, та и пенеж органічены, КУД Руснацох, як числено мале Дружтво, достал

5.000,00 куни. Же би ше могло поровнац, напр. Словаки, котрих ест числено велью вецей у Матки Словацкай у Осиеку, достали 5.500,00 куни. Прето можеме констатавац же КУД Руснацох у тим «дзеленю» добре прешол.

Чкода лем же культурно-уметніцкі дружтва нацыональных меншин положены до истога рангу зоз широким спектром здруженьях котри, шабодно можеме повесц, у остатні час «у моды», та ше у «лесе» здруженьях траца гевти котри ту од споконвику и чуваю свой нацыональны скарб од забуца. З тим не жадаме повесц же тоги нови здружэння не потребни, жадаме лем повесц же можебуц треба обращці векшу увагу на чуване бісерох нашей нацыональнай рижнородносці, не занедзбац богатство котре нацыональны меншини

Горадоначальнiк Осиеку Ивица Вркич додзелюе контракт Агнетки Балатинац, председательки КУД Руснацох Осиек

ноша зоз собу през шицкі вики котри жио ведно з векшинскими народами дзе ше лем найду, и намагац ше тото

локалне богатство приказац глобальному швету.

Агнетка Балатинац

ОТРИМАНА ВИБЕРАНКОВА СКУПШТИНА ДРУЖТВА РУСНАЦОХ И УКРАЇНЦОХ ВИНКОВЦІ

Пондзелок, 17. фебруара 2014. року отримана порядна и вибранкова Скупштина у Културним дружтве Руснацох и Українцох у Винковцях. Того року направена винімка, та на шицкі функції у Дружтве вибрани жени.

За председательку Дружтва вибрана Мелания Пап, подпредседателька Дружтва Надя Гарди, а тайомніца Дружтва Наталя Перунски, за касирку вибрана Блаженка Штрк.

Звит о потерашній роботи Дружтва на чоле зоз Даниэлом Перунским ёдногласно прилагени без замерковань, але пре ошвіжене руководительства мушели зме довире указац новым особом. У остатні штири роки знімени ЦД руских народных писньох, за цо заслужни наш диригент Зоран Циковац хтори у власним обисцу ма студию за зніманн звуку.

Значна подiя цеком 2013. року и пре-

Наталя Перунски касирка, преша з лёва и Мелания Пап, председателька КУД Руснацох и Українцох зоз Винковцях

слава 20. рочніці од снованя нашого КД. На святочнай академії з тей нагоды, окрем домашнього Дружтва наступели Културни дружтва зоз Петровцях, Вуковару, Миклошевцях и Осиеку, та ше у Винковцях источашнє нашло коло 100 особи чия любов гу рускей и українскей писні неопитна. Окрэм з ЦД-ом зоз писнями, туту нагоду зме вихасно-

вали за друковане Монографії Дружтва у хторей записані найзначнішы подiї у Дружтве цеком 20 роки його існовання. За Монографію векша часц тексту превжата зоз кніжочки котра друкавана 2008. року кед визначавана 15. рочніца існовання Дружтва. Автор тексту Микола Пап и тата хронология облапя роботу у Дружтве и нашо путевання хтори мали ориентаційну назыву — По драгах наших предкох. Обишли зме три держави дзе було и ест Руснацох або заедніцкіх предкох: Мадярску, Словаку и Україну. Здогадована на тоги красни часи оставаю у словах и фотографийах на боках нашей Монографії як шлід нашей роботы одтаргнути од забуца.

Нове руководительство будзе ше намагац отримац потерашній уровень роботы Дружтва.

Мелания Пап

ОТРИМАНА СКУПШТИНА КУД "ЯКИМ ГАРДИ" ПЕТРОВЦІ

Дня 15. фебруара 2014. року отримана скупштина КУД-а "Яким Гарди" на хторей були присутні 42йо члени Дружтва, предсідателє и представителє здруженьох хтори існую у Петровцох, член Союту за национални меншини РГ Звонко Костелник, проф., предсідателька Союзу Русинох и Українцох РГ, пані Дубравка Рашиянин, заменік начальніка Општини Богдановци пан Ярослав Медесши, петровски парох о. Владимир Седлак и велі други. На початку схадзки предсідатель Дружтва шицких привітал и роботне предси-

дательство одробело найважнейшу часц схадзки. Поднесло ше Звит о роботи Дружтва за 2013. рок, Фінансийни звит за 2013. рок и План роботи Дружтва за 2014. рок.

Шицко вінешене дало ше на розправу. Писутни похвалили роботу, знаючи кельто гледа часу и одреканя волонтерох хтори робя у Дружтве. Шицки поднешени звити єдногласно прилапени.

Млади члени КУД-а подзековали же им ше уступел простор (ковруш) за дочек Нового року и преславу Валентинова.

На звітній скупштині Дружтва були и предсідателька Союзу Русинох и Українцох РГ Дубравка Рашиянин, у штредку у першим шире

На концу схадзки поволало обичай най приду до Дружтва.

Марияна Джуджар

ПОДОБОВА ВИСТАВА ЧЛЕНОХ ПОДОБОВЕЙ СЕКЦІЇ ДРУЖТВА "РУШНЯК"

Того року полня ше 10 роки од існовання подобовеї секції КД "Рушняк". Цеком того часу члени подобовеї секції зазначели числені вистави у жемі и иножемстве, и вшадзи достали замерковано високи оцени. Вистави не були вше на обсяжним просторе, викладало ше у вельких галерийох, але тиж так и у месних подприємствах, пензіонерских здруженьох, на отвореним просторе, на манифестацийох, зявели зме ше вшадзи дзе зме були поволані, а случалошо ше же зме ше и сами понукали. Членох подобовеї секції водзела думка же найзначнейше же би людзе видзели нашо роботи и нас самих, а не раз зме ведно зоз подобову виставу порихтали и культурно уметніцку програму хтора звичайно звекшовала число нащывітельох и збогацovala виставу.

Так тот ювілейни рок розпочал зоз виставу двух членох подобовеї секції "Рушняка". Вистава була виложена

Вистава Милици Спинчич и Владимира Провчия у подобовеї роботні МО Млака

у Месним одборе Млака у Рысеки. Ёдна з авторох була Милица Спинчич (дзівоцке Почуча, народзена 1947. року у Земуну), українскаго походзеня, хтора по ступаню до малженства, як млада дефектологіня, пошла зоз супругом жиц до Немецкай дзе и почала развівац свою подобову творчосц школующи ше за малярку, а у Немецкай була и преподавач на подобовей академії. Тераз як пензінерка жиес у Матульох, у хижи зоз вімальованіма

вонкашніма мурами и тоти мурали на одредзени способ исную як тирваци подобова вистава тей авторки. Пре способ живота и високу вредносц малюнкох з ёдним окремім акварелним стилом (розруца рижкі фарби на папер и обраца их на рижкі боки же би ше розляли, а кед ше tota подлога осуши гледа место на хтори змесцює портрети котрих укомпонує до малюнку), ёй малюнки розошати ширцом Европи. Квети и рошліни ма-

лює з техніку сухого акварелу, а закончує з палічку зацирену до фарби зоз хтору дадава контури, а тиж так нсцалком ёй цудза акрилна техніка у котрой ма меней успіху. Ёй фарби моцни и ніжкі, помишані але докончени, визаулно прицагую вельку увагу, а авторка за себе шмело твердзи же ше бави, цо патраци з боку так и випатра покля малюнок не закончени, а накеди є готови його краса охабя патрача без слова. За свою роботу веци раз достала награди у Немецкай.

Други автор на тогорочнай вистави бул Владимир Провчі, водітель подобовеї секції Дружтва "Рушняк", хтора ше остатні дзешец роки интензивно заніма з малярством, а од 2008. року як пензіонер дал шицку свою душу же би власни малюнки усовершел и указал явносцы. О упартосци и любови гу подобовеї уметносци шведочи уж сам за себе тот факт же слово о його 110. вистави.

Владимир Провчі

РОЧНА ЗВИТНА СКУПШТИНА КУД РУСНАЦОХ ОСИЕК

KУД Руснацох Осиек, 22. фебруара 2014. року, отримало звітну рочну скупштину Дружтва.

Спред Союзу Русинох и Українцох РГ, чий Дружтво член, и спред Совету за национални меншини РГ, на Скупштини присутствовал и у дискусії вжав учасць Звонко Костелник, тайомнік Союзу. А огляднул ше и на сотрудніцтво зоз Советом за национални меншини РГ, дзе с представнік Руснацох.

Звіт о роботи Дружтва поднёсла предсідателька КУД Руснацох Осиек, Агнетка Блатинац, а фінансійни звіт касирка Лела Дітко. Фінансій препатрел и надпатрата одбор чия предсідателька Дубравка Рашиянин, по члену одбору Блаженки Будимич, дала писані звіти о поряднім управлінні з повереними фінансіями у 2013. року.

По поднешених звітах, котри указали шицки активносці хорскей, тамбуровей и етно секції, отворена розправа. Учасць вжали даскелі члени Скупштини, медзі котрима Томислав Мишир, котри предложел же би ше отримал швидко-поцагуюци турнір у шаху на чесць по-кінного предсідателя Дружтва, Сілвестера Папа, а з чим ше Скупштина зложела и задужела подпредсідателя Дружтва, Владимира Еделинського же би тот проєкт реалізовав з допомогу шицких членох Дружтва.

По звіту котри поднёсла предсідателька, було видно же Дружтво мало 20 наступи на рижних манифестаціях, медзі котрима найзначніша центральна манифестація Русинох и Українцох РГ «Петровски дзвон», але тиж так и манифестації на котрих ше скорей не звійовало, як цо то «Славонія Етно фест», дзе у вареню котліка освоене перше место, и «Рибарски вечари» у Альмашу. Тиж ше придружело манифестації котру организавала, точнейше, ініцыювала Державна управа под назву «Отворени дзвери», дзе ше «отверяю дзвери» дружтво же би ше граждане упознали з іх роботу. За ту ак- тивносць Дружтво тиж достало при- познаннє.

Треба надпомніц же КУД Руснацох не могол одвітовац на шицки поволанкі пре ограничени средства и пре обовязкі членох Дружтва у прыватним живоце. КУД Руснацох Осиек організувала и два велькі манифестації, велькі пре малочисленосць Дружтва. То Подобова колонія у Альмашу, котра окрем подо-

Предсідателька КУД Руснацох Осиек, Агнетка Блатинац, подноши звіт о роботи Дружтва

бовых активносцох ма и други змісти, дзе ше отримую культурни програмы на котрих участвуя дзэци з наши дружтвама котри члени Союзу, а тиж организовало и «Дравски габи», маніфестацію на котрой наступаю хори и шпівацкі групы Руснацох з Горватской, дзе ше презентує руске вецеігласне шпіване. У раміках тей маніфестації означена и 30 рочніца існовання Дружтва. Знова пре недостатак фінансійох, тата значна рочніца не могла буц организавана окреме.

Уж традицыйно, организованы и Меморіяльны турнір «Владимір Тимко» у столітнім тенісу.

Наглашенні же 20. новембра 2013. року основана Етно секция котра ше уж на «Дравских габох» указала як барз активна и креативна, та цалу салу украшала з прекрасными прикрасками.

Робота тей секції значна за омасовіване Дружтва и же би ше не забули одредзены руски етно элементы.

През дискусію ше указала потреба за отримаваньем литературных вечарох, як и свойфайтовых преподаваньох о прешлосци Руснацох, окреме за гевтих членох лёбо зацикавених, котри у свомі школаваню не виучовали мацерински язык, лёбо ше не мали нагоду на другі спосіб стретнүц з податкамі о исторії Руснацох. Предсідателька предложела же би ту ту активносць вона запровадзела з позиції Представніка рускай національнай меншини Осечко-бараньскай жупанії и попробавала привесць компетентных фаховцох за тото подручэ, а цо Скупштина и прилапела.

Наглашенні же Дружтво ма добру фінансійну потримовку з боку Совету за национални меншини РГ, городу Осіску, а 2013. року по перши раз достати и символични средства и з боку жупана Осечко-бараньскай жупанії.

У 2013. року Дружтво мало и добродія, котри жадал остаць ненменовани, а Дружтву даровал 500 куни котри вихаснованы же би ше купело стол и лавки за потребы менших збудаваньох котри ше организую у просторіях Дружтва.

По веліх роках, направени и членски карточки Дружтва котри подзелены на Скупштини.

През дискусію замерковане же дзеки и ідеі ёст, але проблем членства и далей оставає єднакі, бо Руснацох віше меней, млади ше не уключочую достаточнно, а з ангажаваньем фаховцох котрих у Горватской часто нет за області котри би були цікавы Руснацом, не можліве вітвориц согласносць од державных цехах, аж ані за драгово трошки, а дзе іще за дньовніцу лёбо фінансійну награду даякому фаховцові з другей держави.

Намагання КУД Руснацох Осиек и надалей буду же би чувало и очувало свой национални скарб, а през сноване нових секційох, спрам возрасту котри ше учленюю до Дружтва, КУД Руснацох будзе ше намагац з квалитетними проєктами обезпечиц потреби средства за роботу секційох.

Агнетка Балатинац
Фото: А.Балатинац

ОГНЕН ЗДРАВКОВИЧ

ПОРТРЕТ ВОДИТЕЛЯ ХОРУ КУД РУСНАЦОХ ОСИЕК

Звичайно починаме з питаньом – поведз нам дацо о себе... родзене, одрастане, школоване, шлебодни активносци...

- Народзел сом ше 3. януара 1994. року у Лесковцу у Сербии. Жили зме у Београдзе по мой седми рок, а веџ зме ше приселели до Осиеку. Ту сом почал ходзицдо першай класи основнай школы до ОШ «Антуна Михановича».
- А ту сом и кресцени у грекокатоліцкай церкви. Дали ми церковне меню Иван. По національносци ше вияшнюем же сом Руснак, чо цалком природне, бо сом попри мацери Геленки Дітковей, котра Рускиня з Вуковару, од малючка одрастал з руску культуро.

Як далей цекло твойо школоване, цо цикавело, за яку ши ще школу опредзелел?

- По законченей основнай школы, уписал сом ше до Природословно -математичнай гімназії. Медзитим, док сом ище ходзел до основнай школы, уписал сом ше до школы тамбури і гітары котра тиравала шейсц роки. Музика ме віше пріцацавала, але мал сом ище велью занимациі. Нпр. у другой класи основнай школы уписал сом ше на гімнастику. Барз сом ю полюбел, але тиж так сом любел і грац. И ёдна і друга активносц вімага велью шлебодного часу, треба велью тренирац. Кед сом ше требал опредзеліц чи почнэм интензивно тренирац гімнастику лёбо ходзицдо музичнай школы, выбрал сом музичну школу.

Дзевецрочному хлапцові не лёгко принесц таке одлучене, цо це мотивовало?

- Не могол бим повесц цо теди було одлучуюце, верим же то була моя любов спрам музыки.

Мал ши ище даяки занимациі, чи ци музика була єдина?

- О, було тога ище надосц! Я любім вігледовац. Учиц віше дацо нове. Спатрац свой можлівосци, розвивац свой дух, самого себе збогацовац з новима істукствіями.

Огнен Здравкович на пробах хору

- Ёден час сом интензивно тренирав скейтборд. Мам и «красны рубец» на брады од того тренираня – гвари нам Огнен през шміх.

3 чым ши ще іще занімал?

- Бавел сом фодбал, тренирав акробаціі з бициглу, бавел сом кошарку, плівал, бавел шах... Од 4. по 8. класу бул сом аж и член драмскай секції. Глума ми тиж була велька любов. Ишли зме на школски змагання. Каждого року сом ішол на Лидрано. Преходзел сом школски и городски квалифікації. Два раз сом бул штвари на жупанійскім змаганю, але сом, нажаль, нігда не дошол на державне. Но, поцешели ме на жупанійскім дзе ми гуторели же сом бул найлепши глумец – глумел сом Ромеа. Було то у шестей класи основнай школы.

Відзим же ши всестрані, а знаме же ши 2013. року уписал музичну педагогію на Уметніцкай академії у Осиеку. Які були твой мотив за вибір праве такого напряму?

- Найбаржей ме пріцацло тога же и по законченей Академії можем буц всесстрані. Значи, можем грац, робиц зоз дзецымі у школы, організовац музичні зування, робиц едукативни роботні... Можлівосци непрэглядні!

А чо би ти найволея робиц?

- Найволея бим робиц едукативни роботні лёбо з дзецымі.

Поведз нам дацо о Академії, тераз

ши уж прешол «брзошку» фазу, чи биш ю препоручел младым?

- Младым бим препоручел най буду зацікавені ЗА ШКОЛУ. Най уча и най любя тога цо уча. Най віше буду любопітліви, най вигладью, най не маю граніці у своїй любопітлівосци, а веџ вібор школи придзе сам по себе.

Маш 20 років, а уж ёден рок водзіш хор КУД Руснацох Осиек. Там углавним шицки старши од тебе. Як ши ще одлучел прилапиц таку одвічательну службносц?

- Насампредз з потримовку фамелії и шицких членох Дружтва. А щиро поведзено, то ми на одредзены способ віволованка. Випробовці своїх склонносци, доказац ше, здобуц ёдане нове істукство.

Од кеди ши член КУД Руснацох з Осиеку?

- Думам же ище од часох кед зме ше приселели до Осиеку. Як мали, танцювал сом у фольклору. Теди було веџай дзецы та зме мали и фольклор у Дружтве. Уж коло дзешеца роки сом член и тамбурового оркестру котры иснуе у Дружтве, а котры водзі Рудольф Ерготич. Кед ми було понукнуте же бим водзел хор, видзело ше ми же то природны процес моїх активносцох и моего розвою у КУД Руснацох.

Позната ми же ши активни и у шпівацким дружтве «Ліпа», але поведз и нашим читачам дацо о тим.

Огнен Здравкович

- Правда, шпивам у «Ліпі». З німа сом прешол добру часць Европи. Були зме у Амстердаму, у Риме, а зоз печухську філармонію і їх хором «Мецзек», робели зме проєкт при уходу Горватской до Европской унії. Шпивали зме діла Гендла, Фауреа, Бетовенову IX симфонію (IV ставак)... А того року у юлио ідзем з німа до Риги, до Латвії.

Врацме ше на водзене хору у КУД Руснацах. Тераз кед ши на музичнай Академії, як ци ше видзи наша руска музика кед поровнуеш з музикой других народох?

- Барз ше ми пачи наш мелос, але ище не можем повесць чи прето же сом Руснак, чи пре сами музични вредносци. Ишо сом не вошол тельо до самого ядра, але барз ше ми пачи и мам наміру ёдного дня, док закончим Академнию, приказац нашу музыку ширшому авдиториюму на ёден озбильнейши способ. Нашу музыку чувствуем з цалым целом и з цалу душу. Но ище мам досц студирац.

Поведз нам дацо о своіх планах зоз хором КУД Руснацах. Хторэ твойо найвекшэ жадане?

- У плану ми кожного року научиц даскельо новы шпиванки, але обнавяц и стари же би ше не позабували. КУД Руснацах Осіек иснус уж 30 роки и научени велі шпиванки. Любел бим же бизме их шицкі куспокус обновели. Наш хор шпива двогласно, а кед би нас було вецей, любел бим кед би то было штирогласно. Любел бим увежбац и даяки дуети, квартеты...

- План, надалеі, одвесць хор на шицкі манифестацыі дзе нас поволаю, а барз бим любел кед бизме наступели у праўдоваці, у крайох одкаль ше Руснаци приселели. Раз сом бул у Свидніку. Любел бим кед бизме знова пошли. А кед би нас поволали до Львова! Е, то би

було дацо! Але, патъце, ище ніїда зме не наступели ані на Червеней ружи у Керестуре, лебо на Коцурскай жатви... Не волаю нас.

За сам конец, чи можу Руснаци обучавац же ёдного дня, подобне як Якім Сівч, вітвориша даяки хіт котры ше будзе шпивац през генерації?

- Я би волеі, кед ше ми уж питаце за велькі проєкты, робиц даяку класичну композицию з веліма, веліма рускими мотивами котры доминую и ноша цалу композицию. Але сумням же би ше то виводзело на балах лебо на свадзбох. Значи, при народу вироятно би не зажило як зажили мелодії Якіма Сівча, але можебуц би зажило у музичных кругах, а то тих значне за Руснацах. Но першне ище мам вельмо студирац.

- А то ше хору дотика, за тераз ми найважнійше же бизме у Дружтве були зложни, же бизме ше добре чувстваваці кед зме ведно. Барз значне очуваці нашо рускі шпиванки од забуца, а кед ше людзе добре чувствуя у Дружтве, кед су толерантни і зложни, вец то ані не чежко, а и успых загарантавані.

Агнетка Балатинац
Фото: А.Балатинац

ОСНОВАНА НОВА СЕКЦІЯ

Еден длагши час медзи членами КУД «Осіф Костелник» зоз Вуковару бешедовало ше о потребі Дружтва дакус иншай природы як то було по тераз, а то сноване новей секцій хтора би провадзела потреби уж стаємніх секційох. У остатніх даскельо року окружене нас поволує на правене національных штандох на хторых ше вец викладаю національны ёдла, пица, ручны роботи... Тото вше потераз совисно зробене, гоч у Дружтве не було секцій хтора би ше о тим старала, прето ше 16. фебруара у дружтвенных просторіях зишло ёдано число женох на пораду як би ше могло ришиц туту ситуацію. Порадзене же ше нова секція будзе волац Креативна

секция "Прадки", а будзе ше намагац потримовац потреби Дружтва у вирабянию рижних прыкраскох, правеня дарунках за госьцох, буду ше робиц ручны роботы (вишиване, плещене...) і учыц гевтих хтори сцу таке дацо научиц, спрам потребох правиц рускі ёдла, але провадзиц і научиц ше робиц і рижни други технікі як цо мальоване по склу, вирабяц предметы зоз старого паперу, жадаю звладац салветкову техніку і подобне. Гоч тата секция, як зме уж надпомли, барз потребна Дружтву, вона будзе провадзиц і жаданя самих особох хтори ше ту буду зиходзіц на іх особне задовольства.

На снованю новей секції присутні були: Ліляна Киш, Тат'яна Гарди, Наталия Бар-

Татяна Гарди, Едина Бурчак, Оленка Поштич, Сениба Графіна, Ліляна Киш и Наталия Барна

на, Едина Бурчак, Сенка Графіна, Оленка Поштич і Любіца Гаргай. За водітельку секції выбрана Оленка Поштич. Буду ше зиходзіц раз тижнівово у дружтвенных просторіях.

Секция ма отворени дзвевери

за кожду особу добрей дзеки і оможлівюе кождому ше креативно виражыц у тим цо зна, цо би сцел научиц, або указац і подзеліц свою склонност зоз другимі.

Любіца Гаргай

МЕДЗИНАРОДНИ ДЗЕНЬ МАЦЕРИНСКОГО ЯЗИКА У ОШ АНТУНА БАУЕРА ВУКОВАР, ПОДРУЧНЕЙ ШКОЛИ ПЕТРОВЦИ И У ОШ СТАРИ ЯНКОВЦИ

Штарток, 20. фебруара 2014. року у Подручнай школи Петровци отримані 14. Школски кніжковни вечар Руснацох, хтори ше уж по осми раз організус з нагоди Медзинароднага дня мацеринскага языка. Тогорочны вечар бул пошвешены рускай поетеси Ганчи Папандриш Гаргай, родзеней праве у Петровцах. Вечар порыхтало 36 школьнорох од 1. по 8. класу хтори ходза на наставу рускага языка и культуры ведно зоз сваёма учителькамі На-

програма була преткана з рускими шпіванкамі. Як то уж за туту нагоду з рокамі постало традыція, шицкі учашнікі були швейечно пооблеканы. З крашнс завязаным баршоньом на главі и пооблеканы до широких руских сукньох, дзівчата ше окреме цешели. Програму звелічали директор школы Йоза Міхалев, бувши директор Иван Мадярош, водітелька Подручнай школы Мелана Дюдяр, петровски парох о. Владимир Седлак, представнік у Совету

Школьяре ОШ Стари Янковцы од 1. по 8. класу настави рускага языка и культуры з директором Андэлком Лучичом, учительку рускага языка Илону Грэцешин, предсідателем Дружтва «Руснак» Мийом Шайтошом и поетесу Ганчу Папандриш Гаргай

Петровски школьяре од 1. по 8. класу настави рускага языка и культуры и директор Йоза Міхалев

талию Гнатко и Илону Грэцешин. Того вечара петровски школьяре мали нагоду відзіц і упознац і других наших руских поетох, як то Еўгения Врабец, Агнетка Костелник, Балатинац, Любіца Гаргай і Звонко Барна.

Школьяре нізших класох віведли три драмски сличкі, док школьяре вісших класох представілі поезію поетеси так як ю вони почувствовали. Найвецей були пречитані пісні о мацеры и бабі. Цала

за націонални меншини Звонко Костелник, заменік начальніка Општнини Богдановцы Ярослав Медеши, предсідатель Дружтва «Руснак» Мійо Шайтош, як і велі другі. На концу програмы и поетеса и директор школы подзековали за крашнс порыхтані вечар, а школьні шицкіх присутніх поволали на коштоване колачох хтори понапекали їх мацери и бабі.

Гоч ше Руснацы до Старых Янковцах приселесли давнаго 1830. року, язік не могли віччовац у школі, але го преноштели з колена на колено, упарто чували и пестовалі у фамелійох. И зачували го. Можлівосц віччования рускага языка у школі достали прешлого школскага року и з тім предлужели далей.

З народну руску пісню »Зрэли, зреди червени ягоды«, принесену зоз старого краю, 24 школьнорох од 1. по 8. класу, хтори ходза на наставу рускага языка и культуры у ОШ Стари Янковцы, 21. фебруара 2014. року започало 2. Школски кніжковни вечар Руснацох, хтори организавали з нагоди Медзинароднага дня мацеринскага языка. Програму прирхтали зоз свою учительку Илону Грэцешин, а отримана ё з Општнінскай ради. Госц вечара була руска поетеса Ганча Папандриш Гаргай, хтора ёден час робела праве у тей школы. Гоч лем

други рок иду на рускі язык, школьніе ше наисце потрудзили крашнс чытац і точно вігваряц слова по рускі. Попри поезії, школьніе ище одшпівали даскелью рускі пісні хтори научели на наставі.

По перши раз шицкі дзівчата були пооблеканы до рускіх сукньох, хтори им за туту нагоду пожичели школьнікі з Петровцах, а велі з іх мали и завязаны баршонь на главі.

Попри вельочисленей публікі зоз Старых Янковцах, программу звелічали директор школы Андэлко Лучич, предсідатель Дружтва «Руснак» Мійо Шайтош и учителька рускага языка петровскай школы Наталія Гнатко. На концу програмы школьніе шицкіх присутніх поволали на коштоване колачох.

И Руснацы и Стари Янковцы богатши за ище ёден школски вечар рускай поезії.

mr Илона Грэцешин

PUTEVIMA PREDAKA OD SLAVONIJE DO UKRAJINE

TRAŽENJE SVOJIH KORIJENA OPLEMENJUJE ŽIVOT ČOVJEKA

Slavica Čorak

Zapis „Putovi predaka“ počeli su nastajati kao rezultat mojih nastojanja da na jednom mjestu opišem 9 godina života i rada u KD Rusina i Ukrajinaca u Vinkovci. U društvo sam primljena 2005. godine nakon što sam, kao gost, bila pozvana na bal. Do tada nisam znala gotovo ništa o Rusinima kraj kojih sam kao susjeda živjela godinama.

Oduševila sam se novim ljudima koje sam upoznala, za mene je tada sve bilo novonjihove pjesme i plesovi, a osobito me je ponio osjećaj radosti i opuštenosti u vedroj

i veseloj atmosferi kojom je to društvo zračio. Odlučila sam se uključiti u rad tog kulturno- umjetničkog društva i naučiti nešto novo, drukčije što je godinama postojalo tu negdje, kraj mene, a čega zapravo nisam bila svjesna. Počelo je tako moje učenje koje traje još i danas i koje me oplemenjuje.

Kroz godine koje sam provela u Društvu, doživjela sam puno lijepih trenutaka, upoznala Želja mnogo dragih ljudi, putovala, plesala, puno naučila i uživala u našim druženjima. Želja mi je svoja iskustva i mjesta koja sam posjetila podijeliti sa što većim brojem ljudi, jer smo imali sreću obići krajeve u kojima su Rusini nekada živjeli, prije preseljavanja u naš kraj, to je narod koji ima svoju povijest, kulturu i običaje koji plijene svojom ljepotom. Obišli smo znamenite gradove i mjesta koji su nekoć bili njihova domovina. U zboru društva sam naučila pjevati rusinske pjesme, od rusinskih žena sam naučila izrađivati vez i narodnu nošnju, a kroz putovanja sam upoznala

daleke krajeve iz kojih je ovaj narod došao na prostore gdje sada živi.

Kako se bliži vrijeme Uskrsa sa naših putovanja bih predstavila posjetu Ukrajini, njenim prelijepim mjestima, crkvama i samostanima, a osobito izradi pisanica.

USKRSNE PISANICE

Bojanje i ukrašavanje jaja u krštanstvu predstavlja simbol Kristovog uskrsnuća.

Skulptura od 3000 pisanica u samostanu Pečerska Lavra u Kijevu

Pisanice u muzeju u Užhorodu, Zakarpatska Ukrajina

Uskrni stol u rusinskoj tradiciji

Ljuska jajeta simbolizira grobnicu u koju je položen a razbijanje ljuske njegovo uskrsnuće od mrtvih i uznesenje na nebo.

Tradicija bojanja jaja u rusinskoj i ukrajinskoj kulturi seže u daleku prošlost i godinama se prenosila na nove naraštaje. Pisanice su bile simbol duhovnosti ovog naroda i želja da se očuva vjera predaka.

Na oslikanim pisanicama se

mogu vidjeti različiti simboli i motivi, ovisno u kojem kraju su nastale.

Za izradu jedne pisanice je potrebno nekoliko sati rada i mnogo truda, ljubavi i vještine.

Kažu da u pisanicu, koja je simbol Uskrsa, novog života i plodnosti, treba biti utkana sva ljubav i dobrotu onoga tko ju izrađuje.

Slavica Čorak

ПОКРИВА - ХАСНОВИТА И ВРЕДНА РОШЛІНА

Покрива то рошліна зоз ботаніцкого роду *Urtica*, систематизована до фамилії *Urticaceae*. На наших просторах розликуєме два основни файти покриви: малу, нізку, єднорочну *Urtica urens* и вецирочну, вельку, високу покриву *Urtica dioica*.

Єднорочна нізка покрива цали свой животни циклус, значи од нашеня по нашеню, закончує у періоду од єдного рока и кажди ше рок знова зашева зоз нашеня, та ше на тот способ отримує у природи. Цо ше дотика биології формовання квіткох, єднорочна покрива на истей рошліни формує и хлопски и женски квітки.

Животни циклус велькей покриви облапя веци роки, вона переняла рошліна. У природи ше розмножує першенствено прейг нашеня, а прежимює у форми ризома, хтори служи тиж и за розмножоване. Саме латинске мене тей файти покриви *dioica* гутори о тим же тата рошліна дводомна, т.е. же ше хлопски и женски квітки формуую одвоєно, та так у природи исную хлопски рошліни покриви, тиж и женски. Женски рошліни можеме препознац по тим же ноша нашенс. Пре разделеносц репродуктивних органах, покрива странооплодна култура. Нашенс покриви бляджовтей, кремовей фарби, барз є дробне и затримує способносц ключканя веци роки. За ключкане потребно прибліжно два тижні, а на оптимальних температурох хтори ше рушаю помедзи 18-20°Ц, виключка и за кратши период. За шатву на векших поверхносцох, на отвореним, нашенс ше випоручує у форми «пул-

виса», помишане зоз зомлестима остатками осушени рошліни, пре правилнейше розпоредзоване дробного нашеня по целей поверхносци. Нашене за продукцию покриви у защищених просторах, напр. за продукцию пресади за подзвигане насадох покриви зоз цильом добиваня нашеня, випоручує ше чисте. Кила чистого французкого або німецкого цертифікованого и декларованого нашеня покриви кошта коло 100-120 еври, болгарске нашене покриви у форми пулвиса може ше добиц за 50 еври по кили.

За продукцию покрива вообще не єдноставна культура, гоч ше дума же то коровче и рошнє same по себе. То абсолютно не точне, покрива не рошнє гоч дзе и на каждой файти жеми, потребна ей плодна и богата жем, досц влаги и добре подноши локациј у хладку або полухладку. Прето покриву и находзиме у природи на влажных местох, коло яркох, у хладку, коло хижкох, коло польох хтори ше спущую спрам риту, у запущених дворох коло гною и подобных местох. Покрива иншак и индикатор за плодни, влажни и богати жеми, поготов богати зоз фосфором.

По стеблу и лісцох покрива закрита зоз шерсцу у хторей ше находза рижни субстанци, окрем других, хистамини, хтори нас опечу кед ше вилею по скори при зазберованю покриви бо механічно очкодуєме шерсц.

За що може хасновац покрива?

Заходни культуры знаю вредносц покриви, продукую ю у векших количес-

твох, продукую и ей нашене, и то не лем пре репродукцию. Цала рошліна покриви хасновита.

Кед започнєме од кореня, веци треба спомнүц же ше праве вон хаснус за добиване екстрактох хтори маю применку у ліченю хоротох простати. Лісца богати зоз минералними материями, насампред зоз железом, окрем того и зоз витаминами, а маю и фитостероли. Екстракти лісцох хаснью ше у козметики напр. за шампони и препарати за змоцьоване кореня и процив опаданя власох. Окрем того, препарати на бази лісца хаснью ше при анемії, хороти члєнчкох и скори. Препарати на бази нашеня покриви хаснью ше у терапії при хороти покруткох. Остало ище лем спомнүц же и same стебло покриви богате зоз влакнами и служи за добиване природних текстилох.

Хтора конзумна вредносц покриви?

Покрива ше у векших варошох, на добре організованих пияцох може найсц и швижа за конзумацию, а приихтус ше ю подобно як шпинат, за наполніц цесто зоз сиром помишаним зоз обарену и пошеш-

кану покриву, або у ярніх юшкох у комбинації зоз другима самороснущими рошлінами, а тиж так и осушили лісца за чай. Покрива ше хаснует у продукції и находзи як додаток финших твардих сирох. Чай зоз покриви хаснует ше за познати ярні третмани чисцена организму, а исную и рецептури за ароматични соки од покриви и лимуну. Конзумация покриви и дрігих самошайкох вязана за краї дзе зберане печаркох, дзивих лесових плodoх и веліх других ліковитих рошлінох уткана до традиційного културного наслідства, хоторе ше любоморно чува и преноши зоз колена на колено, а як ше указало, у новши час добива вше веци на значаю пре розвой туризму у хторим автохтони продукти и гастрономски специалитети вше веци гледани и добре гоноровані.

Окрем за человека, покрива ше хаснует и як компонента у покарми статку и живини. За живину нашечка ше млада желсна покрива и помиша зоз кукуричним дараловом з хторим ше карми качата або гушата за швидши рост и змоцьоване. Німецки науково виглядована указую на хасновитосц екстрактох

зоз лісца покриви при виходжуванню и змоцьованню имунитету младих курчатох. Окрем того, у доступнай литератури можліве найсц податки и о применюванню покриви як компоненти покарми за швині и зяци.

Ест ище єдна обласц у хторей ше покрива хаснє у вельких количествах. То екологийна продукция у хторей ше покрива хаснє у трох аспектах.

Перши аспект то хасноване покриви за звекшоване биодиверзитету, як допринос запровадзования ровноваги у природы, та ше покрива засадзє у консоляцийах зоз другима, найчастейше вецейочными рошлінами, гоч ту покрива специфична, бо не може гоч дзе роснуч. У консоляции (здружением засадзования) покрива служи и як домашні за розвой и отримование хасновитых инсектах и микроорганизмах у главним насаду.

Други аспект то хасноване покриви за добиване чечного азотнога гноя, хтори допущени за хасноване у екологийней продукції за градкарских и других рошлінох. Познате же гной зоз покриви не подноша пасуля, грашок, цибуля и цеснок. Чечни гной ше добива так же ше 1 кг над'ежемней швижей желеней часци покриви положи до пластичнога гордовика, не до металнога, залес зоз 10 литри дижджовки, закріс и охаби нај виферментус.

При ферментациї (1,5–3 тижні) ошлебодзую ше гази и моцни, неприємни пахи. После того периода чечносц попримела фарбу, престала ше пеніц и треба ю прецадзиц. Остатки покриви ше однєше на гной або компостиште. Прецадзена чечносц то моцни азотни чечни гной, хтори ше применює розблажени зоз воду 1:10 так же ше зоз нім залею рошліни, меркуючи же би ше при залі-

ваню що меней налівало по лісцу. Тот гной можліве применіц и фоліярно, пирскац по лісцу кед ше укаже азотна хлороза – жовкнуце, першеннствено на найстарших лісцох хтори на основи рошліни и найблізши кореню, але фоліярна применка можліва лем у нізких концентраційах того гноя, у зрозмири 1:50.

Треци аспект хаснованя покриви у екологийним польодлству то приихтovanе препаратах за заштиту рошлінох, як природни инсектицид. Приихтує ше од 1 кг швижей над'ежемней часци покриви хтора ше намочи до 10 литри одстает вода або дижджовки, охаби нај одстої 12-24 годзини, прецадзи ше и применює нерозблажена, вецей раз, и превентивно, скорей як наступи зявене инсектох и кед ше уж зявели, вецей дні за широм. Искуствия и результаты при применки того препарата барз рижнородни и завиша од вецей факторах целого биосистему.

Цо потребне ище знац о покриви?

Покриву треба зберац младу, найхасновитша є док є млада, ярня и кратко пред квітнуком, бо теди у себе ма найвецей биоактивни субстанци. З другого боку, полен покриви алергени, гоч у нізким ступню, та препоручліве покриву скошиц пред квітнуком.

Гоч покрива у цалосци хасновита и нутритивно и здравствено, за человека и за статок и живину, або за хасноване у екологийним польодлству, у Горватскай не иснє ані продукция на векших поверхносцох, ані саме домашнє нашене не можліве купиц, але увожиме и саму покриву и сї нашене як зоз сушедних, так и заходноевропских державох.

Славица Дудаш

UZGOJ CVIJEĆA OPLEMENJUJE ČOVJEKA

Tijekom godina baveći se uređenjem svoje okućnice stekla sam iskustvo i oplemenila svoj život gajeći različito ukrasno i ljekovito bilje. Od malenih reznic, sadnica i sjemenki odgojila sam krasne trajnice, raskošne grmove, penjačice, začinsko i ljekovito bilje.

Moje biljke su zdrave i otporne, prilagodile su se čudljivoj slavonskoj klimi, rastu iz zemlje koja je gnojena mojim kompostom i nisu zatrovane kemijskim sredstvima.

Nisam profesionalno vezana za uzgoj biljaka i sve što znam, naučila sam iz knjiga, a najviše promatrajući biljke u mojoj vrtu.

Vodila me je velika ljubav prema prirodi, prema podneblju u kojem živim, i prema Onome tko je to sve stvorio.

Moj vrt kojemu sam dala naziv Slavujev vrt se nalazi u Vinjkovcima.

Na površini od 200 kvadratnih metara, raste više od 300 vrsta trajnica, grmova, penjačica i ljekovitog bilja. U vrtu je zanimljivo tijekom cijele godine, jer se stalno smjenjuju biljke koje cvjetaju.

U zimskom razdoblju, kada se većina biljaka osušila, vrt krase zimzeleni grmovi i trajnice a pod snijegom cvjetaju zimski jasmin i kukurijek.

KUKURIJEK (helleborus)

Kukurijek je trajnica koja od davnina oduševljava i plaši ljudi. Njegovi cvjetovi imaju snagu da se probiju kroz snijeg i procvjetaju usred zime. Cijela biljka je otrovana. U srednjem vijeku se smatralo da ga koriste vještice jer u sebi sadrži narkotička i halucinogena svojstva. Danas se u malim količinama koristi u homeopatiji. Da bi sjemenka kukurijeka prokljala, mora biti izložena hladnoći. Biljke uzgojene iz sjemena, cvjetaju tek treću godinu. Kukurijek najbolje uspijeva u polusjeni, ali uz češće zalijevanje tokom ljetnih vrućina i na punom suncu. Na sunčanim položajima će puno bolje cvjetati.

Zbog svoje visine od 30-40 cm, lijepo će se uklopiti i u kamenjare i u cvjetne gredice.

Početkom jeseni mu treba orezati sve stare listove da bi se potaklo stvaranje novih lisnih i cvjetnih izdanaka.

Slavica Čorak

ПРИБЛІЖОВАНЄ ГУ ЕВРОПСКИМ СТАНДАРДОМ

На виберанковей скупштини Здруженя хасновательох наводнівованя Општины Томповци котра 15. януара отримана у Томповцох, за предсідателя вибрані дипл. інг. Желько Лікар зоз Миклошевцох. Вон превжал должності од Томислава Паненича, магістра економії, котри прешлого року на локалних виберанкох вибрані за начальніка општини. Тото здружене основане пред пейцома роками, а ма за циль поучоваць польопривредних продуктовательох у тей општині о значносци наводнівованя польоділских культурох як цо було заплановане у прешлорочним Проєкту ИРРИІ котри фінансийно оможлівела ЕУ. У наїходзацим чаше Здружене будзе и надалей робиц на злєшшованю и информованю хасновательох и шицких других заинтересованих о улоги и важносци наводнівованя. Тиж так предлужи ше и рижни актывносци медзигранічного сотрудніцтва зоз

Зоз виберанковей схадзки

регіонама сушедних жемох. Єден з таких то Општина Бачка Тополя. Зоз представителями тей општины перши контакты уж окончени, а

дознаваме же неодлуга представнікі Општины Томповци нащывя туту часц Войводини.

Желько Лікар

ПИСАНКИ - ВАЙЦА ОФАРБЕНИ У ЦИБУЛЬОВИМ ЛІСЦУ

Ище даус и придзе нам Велька Ноц, голем ю дзечи жадаю до скорей. Порихтали зме Вам старински способ фарбеня вайцох (писанкох). Назбераме досц цибульово-го лісца (зо вецей фарбох). Порихтаме рижни трави хотри зохабя аплікацию на вайцох (бетеліна, латки зоз квеца хотре уж квитнє вонка). Порихтаме ботоши (найлонки), одштригнеме з ніх фалати таки вельки же бізме з німа могли закруциць вайцо, наштригаме цверни з хотрима их повяжеме (20 см). На вайца поскладаме трави хотри зме порихтали и вайцо закруциме зоз порихтаним

фалатом з ботоши и завяжеме зоз цверну. Цибульово лісце положиме варіц до велького гарчка у досц води. Кед вода превре до гарчка кладземе закрущени вайца и вариме их ище дас пол годзини. Уварени вайца помали вибераме, прережеме цверни, одакруцимеме и познімаме траву. Кед ше трава нє може зняц сама, знёсеме ю под воду, бо кед ше ю зніма з нохцами увидзи ше на офарбеней цасци вайца. Же би вайца були бліщаци, намасцімеме их зоз сланіну лебо з олсійом.

Марияна Джуджар

СПОВЕДЗ ЁДНОГО ПЕНЗИОНERA

ЯК ПРЕЖИЦ БЕЗ ВІКЕНДИЦИ НА МОРЮ, ЯХТИ И ЛИМУЗИНИ?

Kед кус захладло и нє могло ше вецей шедзиц на лавочки у парку, вец ше нас даскельо пензіонерох додня рано почали сходзіц у ёдним векшим кафичу, бувшим ресторану, котри пред рок або два препаднул. У тим кафичу можліве задармо пречитац шицки дньово новини.

И так, шедзімем ми у цихосци, помалючки пісме найтуншу кафу и читаме новини, а доокола нас шедза млади и красни студентки, прето же ше у сущедстве находзі економски або якиш други факультет, и нєперивно ше шмею.

- У цалим швеце и у Горватскай панує велька криза, а тим младым дзівком коло нас шицко шмишне! - гварел Владо, наймладши з нас.

- Охаб их на миру, найуживаю у живоце, док ище можу! Но, кед ше поодаваю и достаню мужа и дзеци, нє будзе им до шміху! - гварел я.

- Им тераз на разуме легін - нє зоз факультету, можебуц и даяки млади професор, видзи ше ми же су залюбені по уха, але и ми таки були кед зме були млади, чи нє?! - гварел Янко, бувши професор исторії и географії.

- Га, добре, нє думал сом ніч зле, лем сом подумал же би могли буц кус цихши - гварел на концу Владо зоз помирлівим гласом.

- Людзе, тото мушице чуц! У нєшкайших новинах міністер финансійох у горватской Влади виявел же шицким особом котри дружні держави за порцію, финансійни инспекторе буду заплёньювац вікендици на морю, яхти и лимузини! - гварел Мирослав з веселим гласом.

- То вообще нє шмишне! Як би тебе було кед би ци держава заплёньювала маєток? - гварел Янко.

- Мне ніч нє можу заплёніц, прето же я ніч нє мам! - радошне гварел Мирослав, як кед би пред тим достал премію на державней лутрії.

- Мой бувши директор, а було то под час ткв. соціализму, мал вікендици на морю и часто ми гварел даяк так: „Ти думаш, Якіме, же то лем так ёдноставно мац вікендици на морю?

Ноцами нє шпим у бриги же би ми буря нє однёсла череп зоз закрица, або же би ми даяки крадош нє „попалёл“ телевизор, фрижидер або даяку другу вредену ствар з вікендици! Най нє гуторим кельо ме кошта гориво за авто и други трошки зоз Славонії по морю, потым порция на вікендицу итд.!“ На концу ми аж було и мило же я нє мам вікендици на морю! - гварел я.

- Ёден мой сушед, ви го нє познаце, а слово о ёдному новопеченному горватскому

капіталістови, ма яхту на морю и тиж ше знал попоносовац же го вона велькоштала кед ю куповал, же барз драге єй отримоване и осигуране, а мушел положиц и якиш испит же би ю вообще могол вожиц, так же ми на концу було якош мило же я нє мам яхту на

морю и таки койяки непотребни ствари и непотребни бригі! - гварел Янко.

- У моей улічки жиє якиш Анте зоз Герцеғовини и ма найновши Мерцедес! З ёднай нагоди ше ми попоносовал же тот його авто, точношайше лимузина, троши велькош бензину, котри базр драги, потым же барз драге тато „каско“ осигуране и вожене по авто-драги, так же ми на концу було якош мило же нє мам нови Мерцедес и шицки тоти сушедово бригі! - гварел Владо.

- Барз добре же ніч нє мам вікендици на морю, яхту и лимузину! - гварел Мирослав.

- Барз добре же ніч нє маме! - гварели зме Янко, Владо и я у исти час и глас.

Яким Пушкаш

ЕЛЕКТРИФИКАЦИЈА ВАЛАЛОХ КОЛО ВУКОВАРУ

Концом 1953. року на подручу Славонији струю за фабрики и газдовства продуковали три термоцентрали: Осишк, Борово и Винковци, котри медзисобно били повязани зоз 35 киловатними дротами, з надпомнущом же термоцентрала Борово продуковала струю угловним за потреби фабрики „Борово“, а термоцентрала у Винковцих була найменша и зоз струю ледво закривала потреби самих Винковцих. Найвећей струји производила термоцентрала у Осишку, медзитим, кед Драва була плітка, веџ не робела, та били редукцији струји. Концом 1954. року преробела и термоцентрала у Жупанї, та једен час струји било доста-точно. Надпоминам же од 1953. по 1975. рок редукцији струји на подручу Славонији, Републики Горватскеј и на подручу тедишињеј держави Југославији били части.

Електрификација валалох на подручју тедишињеј винковскога среза, а то било по-другче Вуковару, Винковцих и Жупанї, односно нешкайшевеј Вуковарско-сримской жупанији, почала 1956. року. Так на подручју Винковцих струју 1956. року достали валали Церна и Градиште, рок познайше Мирковци, Нови и Стари Јанковци, як и Острово, а 1959. року Липовац и Долне Нове Село итд. На подручју Вуковара струју 1957./58. року достали Шаренград, Бапска, Терпиня, Липовача, Богдановци и Бобота, року 1959. Петровци и Мохово, а 1960. року Товарниќ, Сотин, Бокшић, Опатовци, Томповци, Миклошевци и Чаковци, рок познайше Лудвинци и Челис и на концу 1962. року валал Берак.

Под час яри 1959. року „Електро-Славонија“ з Вуковару изградила далековод Вуковар-Петровци, а по єшень истога року и од Петровцих по Негославци, потим трафостаніцу моци 100 киловати и мрежу низкого напону 380/220 волти, а споза тога и далековод Вуковар-Овчара-Сотин-Опатовци, як и далековод Овчара-Грабово-Бокшић, з одводом за Миклошевци, Томповци и Чаковци, трафостаніцу моци 100 киловати и низконапонску мрежу моци 380/220 волти. У јануару 1959. року, дас рок предтим як цо сцигла струја до Петровцих, електричаре розцагали електро-инсталацији по учальњох у Основнєй школи, потим у Месним урядзе и Дому за физичне воспитане „Партизан“, односно нешкайшевеј „Соколани“! У марта мешацу почали роботи на постављању јавнога ошвицена по валалских уличкох, а у мају мешацу и постављање инсталацијох по обисцих (у тедишињеј час то значело инсталацији за два жарулї и утикач за радио-апарат!), перше у Вуковарској улички, а потим и у Улїчке ЮНА (нешка то Улїчка бана Јелачича). Початково средства за розводзене електричнє мрежи по валале обезпечени зоз меснога самодоприноса, Шумария до-шлебодзела зрубац лес медзи Надвордьовим и Сопковим салашом и уходом до валалу (з обидвох бокох калдерми) патратци з направија Вуковару, та по хотарску меджу зоз Богдановцима и Маринцима и разпредац дрено, зач достате 2 милиони тедишињеј динари, а једно число стеблох похасноване за слули за електрични дроти и

улїчи грушочки. Думам же у електрификацији валала участвовала и Обща польопривредна задруга зоз Петровцих.

Дня 28. децембра 1959. року, на 17.35 годзин директор „Електро-Славонији“ з Вуковару прикупчал валалску електричну мрежу на далековод Вуковар-Петровци и истеј хвильки били ошвицени 45 обисца, як и шицикявни будинки. У Дому „Партизан“ отримана културна програма котру пририхтал учитель Штефан Гудак и школјаре ОШ Петровци, пригодну бешеду отримал народни посланик Вуйо Дивјак, як и други предњаки з винковскога срезу, општини Вуковар и Месней заједници Петровци, потим била шветочна вечера и танец до рана. Рок познайше у Петровцих уж било 80 радио-апарати на струју и 4 на батерије, а початком августа 1960. року петровска Задруга купела перши телевизор у валале (у комплету з радио-апаратом) и за њого вечарше патрене наплацовала перше 10, а потим аж 20 динари, але заш лем просторија на поверху Задружнога дома вше била полна патрачох! Други телевизор у валале купела ОШ Петровци, зоз заробку Школјарской задруги, а власник трецога телевизора бул тарговец Јанко Чордаш. Попри того, ткв. Работници универзитет з Вуковару теди каждјей соботи у Петровцих организовал кино представу. Електрична струја до Миклошевцих сцигла 6. фебруара 1960. року, кед валалска електрична мрежа прикупчана на далековод, а зоз тей значней нагоди тиж отримана пригодна културна про-

грама и шветочна преслава, на котреј бул и народни посланик Вуйо Дивјак, потим Дюка Мудри, подпредседатель Народнога одбору општини Вуковар и други. Дзенъ познайше валалчане уж могли слушац шпиванки и другу програму на радио-апаратох у своїх обисцих и патриц телевизијију програму на телевизоре котри бул змесцени у просторијах валалскога Дому, котри ше теди волал Дом младежи. З нагоди 1. мая истога року преробело и явне ошвицене по валалских уличкох, а у јулију 1960. року Миклошевци достали 16 милиметрови кино-просектор марки „Искра“ и за валалску младеж и других заинтересованих валалчаньох три раз до тижња (штартком, всботу и внес-зелю) били организовани кино представи.

Рок и пол пред тим як до Миклошевцих сцигла струја, до валалу сцигол перши радио-апарат! Було то у јулију 1958. року, з нагоди Дня повстана народох Горватскеј, котри теди бул републичне швето, кед ткв. Социјалистични сојуз винковскога срезу за аж 110.000 динари купел радио-апарат (мнє непознатеј марки), а до Миклошевцих го принесол народни посланик Вуйо Дивјак (котри ишол вшадзи дзе ше једло и пило!) и даровал го валалском Социјалистичному сојузу, котри теди мал аж 400 полнолітних членох! Цо Миклошевчане робели зоз тим драгим и драгоценним радио-апаратом, односно дзе го змесцели и як го (за)чували, понеже у валале ище не було струји, мнє особије не познаете.

Яким Пушкаш

КАРЧМИ И ВАЛАЛ

Преходзаци през валал з конца на конец маце лем ёдну карчму на штред валала и то шицко.

Намирнік хтори преходзі пешо, кед осмиядні не мадзе попіц ані погар соку. Дзекеді лем можеце збачиць же дахто станул пред дутяном же бі попіл пиво або сок, алс і то уж барз ридко. Карчми з моего дзецинства наисце годни остан лем у здогадованю. У валале зме мали два карчми, гевти праві валалски у котрих ше одвівал живот векшини житељох Петровцох. Ту ше заходзело од вчасного рана чим ше придало млеко до млечари, бо гат, треба чуць що єст нового, хто що купуе лебо предава, чи ше дахто жені лебо одава, лебо дахто, не дай Боже, умар. Кед машдацо предац повеш карчмарові и предане уж истого дня. Ту ше радзели робіти, кед требаш покошиць бетеліну, поорац польо або посадзиць кукурицу. А по оконченей роботи ту ше и виплацує поробене, а потым ше знало же шлідзи алдомаш. Зайсць до "Звонка", а гевта часць житељох котра бівала з того конца од Вуковару мала ище ёдну предносць, бо кед не понагляли дому и не мали роботи на полю, а мали дома дакога же бі поробел и закончел намирняне, мала нагоду зайсць до "Вої".

Була то друга валалска карчма котра не була права карчма, бо у ней не було столі и карцселі, лем стол за котрим робел карчмар. Ту госци мали нагоду по нізких ценох, хтори бизме нешкай наволали "акцыйски", або "дисконтни", туньо попіц даяке пице, а таких було вельо, поготов

гевтих котри патрели же бі попили цо веце за мали пеніск. Шедзело ше вонка на длигих древених лавкох под ліпамі котри у горуціх лётных дньох правели хладок. Ту ше на драже одвівал живот од першого цеплайшого ярнього слунка по позну сшень и перши дижджи и мрази.

У валале було вельо статку, бо так повесць кажде обисце кармелю даскелью буяци през рок, у кождым обисце було бравцох, ялові краві або яловікі. З валалу ше и два раз до тижня одвожел статок хтори ёден час одкупійвали тарговцы, накупци, шверцере хтори такой давали пеніск и не гледали ані потвердзене од ветеринара, не одбивали ані кало. Друга часць ше одвожела прей' ВУПІК-у котри тиж одкупійвал статок. Кед накладзены камони зоз статком мали рушиць, шлідзела найважнейша часць, то олдомаш за людзох по добре оконченей роботы.

До карчми ше заходзело и по оконченей роботи на полю, кед ше позно вешиені по молги, на концу жимнога дня врацало з ораня, зашло ше на погар-два до карчми, зограць ше и побешедоваць о роботи, планох и подобним.

У карчмох були и хвильки кед приходзело до оштрэйших розправох, лебо звадох, а дараз и до физичных обрахункох же и поліція мала роботи. Було ту звади и з карчмарамі, як и розправи хто кельо попил и кельо треба плашиць, було и пица на борг, а гевти хтори боргавали були прешвечені же им карчмар надописує длуство, а було и таких хтори борг нігда не виплацели.

Нам, дзецинском шицко тово

було барз интересантне, а поготов кед зме зоз старшина пошли до карчми бо то було барз ридко и дзецом не було дошлебодзене уходзіць до карчми як нешкай кед дзеци шлебодно уходзя до карчмох и шедза за столами.

Окреме паметам кед наш сушед Дерля одходзел до свой вініци и наказал нам най познейше придземе за нім. Вініца не була далеско, находзела ше споза заградох, та часто одходзел до неї, дакеди и кед не мал вельо роботи, лем же бі мал свой мир и не слухал бабово жубротанс. Неодлуго ми приходзели за нім, а у вініци, у колібі, чекла нас торба зоз празнима фляшамі пива, дідо нам дал торбу и пеніскі, а ми як праві одходзели до "Звонка". Же бі ше сцігло до карчми требало прейсць ёдну часць "Цаповей улічки", а веце споза заградох вибіц на Капіталну и пойсць до карчми. Вошли бізме нука, а бачи Звонко уж по торби знал же нач зме пришли, та нам дал най пошедаме за стол и вініял литру "Алаколі", поналівал нам до погарох. То у нашим дзецинстве була значна подія кратко шедзиць у карчми у дружтве одроснутых.

До карчми ше забеговало у чижмох лебо бочкорох, зоз карміка лебо хліва, цо нікому не завадзalo вельо, ані самому карчмарові. Карчма була отворена цали дзень, а вечар покля єст муштеріі, не водзела ше брига о роботним часу, лем най єст дзе пойсць и даци попіц. Бачи Звонко през жимски часи знал організоваць и бали за одроснутых, так же на тот способ карчма мала и ёдну культурно-забавну дімінзію.

У бешеди зоз страшима людзмі у валале о валалских карчмох, можеце присць до заключеня же карчми у прешлим сторочю мали барз вельки уплів на способ жывота наших Петровчаньох. Нажаль, нешкайши часи и 21. стороче принесли вельки пременки, та и карчми страпцели свой потерашнє значене у живоце валалачаньох. Карчми з моего дзецинства як и велька часць теди житељох, котри нешкай на петровским теметове ведно зоз своіма карчмарамі, находза ше лем у красним паметаню нас котри зме теди як дзеци мали нагоду жиць з німіа ёдну часць свайго жывота.

Томислав Рац

ШАХ**ЛІКАРОВА БАВЕЛА У ВАЛПОВЕ...**

Од 6. по 8. децембер 2013. року у Валпове отримани 16. женски турнір у шаху под меном „Чаривни персцень“. Участвували вкіпно 24 бавячки, котри одбавели седем кола по ткв. швіцарській системі. Час на роздумованє бул огранічени на 30 минути по бавячки за цалу партію + 30 секунди бонусу за кожди одбавени поцаг. Конечні пласман бул таки: Зринка Деур Шарич (Рієка) 6 боди, Ана Івекович (Загреб) 5.5, Неомі Гргич 5 (Дяково) 5, Таяна Турк (Врбовсько), Гайке Роклицер (Д. Михоляц) и Надира Махмутбегович (Дяково) по 4.5, Гордана Шулц (Нашице), Ива Хлавач (Дяково), Катарина Богданіч (Рієка), Кармелла Мічан (Спліт), Тамара Лікар (Вуковар) и Ива Міла Бриглєвич (Сисак) по 4 итд.

...И ЗА СЕНИОРСКУ ЕКИПУ ВУКОВАРУ

У екіпним першестве Трецей горватской ліги - восток „A“ за 2013. рок найвецей успіху мали сениоре з Илоку. Конечні пласман екипох випатрал так: Илок 16, Шокадія (Стари Микановци) 15, Злога (Борово) 11, Негославци и Комлетинци 10, Бошняци и Вуковар '91 (друга екипа) 9, Янковци 6, Гуња 3 и Маркушица 1 бод. За сениорску екипу Вуковару штири партії одбавела кадетка Тамара Лікар и освоєла 2.5 боди.

ТАКАЧ БАВЕЛ У ВЕЛЬКЕЙ ГОРИЦІ

Дня 14. децембра 2013. року у Велькай Гориці отримани 14. Луцийски турнір у шаху. Участвували 82 бавяче зоз Горватской и иножемства, з надпомнущом же медзи німа було надосць велемайстрох, медзинародних майстрох и майстрох. Бавело ше дзвевець кола по ткв. швіцарській системі, а час за роздумованє бул огранічени на 10 минути по партії + 5 секунди бонусу за кожди одбавени поцаг. Конечні пласман бул шлідуюци: Стевич (Дяково) и Зелчич (Загреб) по 7.5 боди, Мартинович (Задар), Рогуль (Загреб) и Матко (Груб. Поле) по 7, Палац (Загреб), Криштович (Жабно), Мази (Словенія) и Юркович (Ровна Гора) 6.5 итд. На турніру бавел и Звонко Такач зоз Самобору, котри освоєл 4 боди и завжжал 48 место.

ТРОЙО РУСНАЦI НА МЕДЗИНАРОДНИМ ТУРНИРЕ „БОШНЯЦI 2014“

Од 3. по 9. януар того року у месце Бошняци при Жупанії отримани 19. Медзинародни турнір у шаху „Бошняци 2014“. Бавели 105 бавяче зоз шейсцох державох, а медзи німа були и тройо Руснаци: оцець и азивка Лікарово з Вуковару и Владимир Лазор зоз Кули, з Войводини/Сербії. Турнір ше бавел по ткв. швіцарській системі, а конечні пласман випатрал так: Диздаревич 7.5, Йованович и Б. Ковачевич 7, Ферчец, Куляшевич, В. Живкович, Жая, Арманда и Жуфич по 6.5 боди итд. Зоран Лікар освоєл 5.5 боди и завжжал 27. место, Владимир Лазор зоз 5 боди бул 31, а Тамара Лікар освояла 4.5 боди и закончела на 56. месце.

Яким Пушкаш

ADRESAR

Predsjednica Saveza Rusina i Ukrajinaca RH
Dubravka Rašljanin,
Banjalučka 1,
31 000 Osijek
sru@vk.t-com.hr
dubravka.raslijanin@konzum.hr

Animator kulture i tajnik Saveza Rusina i Ukrajinaca RH
Zvonko Kostelnik
Vijeća Europe 93
32000 Vukovar
sru@vu.t-com.hr
zvonko.kostelnik@vu.t-com.hr

Predsjednik KUD-a Osif Kostelnik Vukovar
Zdenko Edelinski
Zrinska 13, Vukovar

Predsjednik KUD-a Joakinim Hardi Petrovci
Željko Kostelnik
J.B.Jelačića 50 A
32229 Petrovci
kud.joakim.hardi.petrovci@vu.t-com.hr

Predsjednik KUD-a Rusina i Ukrajinaca Vinkovci
Melanija Pap
Kanovačka 5
32100 Vinkovci

Predsjednik KUD-a Joakim Govlja Mikluševci
Željko Ljikar
Vukovačka 57, Mikluševci
32238 Čakovci
zeljkoljikar@gmail.com

Predsjednik KUD-a Rušnjak Rijeka
Vladimir Provič
Branka Laginje 39
51211 Matulji
vladimir.provci@gmail.com

Predsjednik KUD-a Rusina Cvetljerije
Zvonko Hrubenja
Vladimira Nazora 30
32261 Rajevo Selo
hrubenjazvonko@yahoo.com

Predsjednica NO Saveza
Melanija Pap
Kanovačka 5
32100 Vinkovci
papnikol5@gmail.com

Predsjednica KUD-a Rusinka i Rusin Zagreb
Olgica Mudri
Sime Starčevića 9
10000 Zagreb
olgicamudri@yahoo.co.uk

Predsjednik KUD-a Kaljina Rijeka
Dudan Zvonko
Senjskih uskoka 5
51000 Rijeka
dudas.zvonko@gmail.com

Predsjednica KUD Rusina Osijek i Predstavnik Rusinske
nac.manjine OBŽ
Ahnetka Balatinac
Vijenac I. Meštrovića 76
31000 Osijek
ahnetka@gmail.com

МЕДЗИНАРОДНИ ДЗЕНЬ МАЦЕРИНСКОГО ЯЗИКА У ОСИЄКУ

Урганізації городської бібліотеки Осиек, 21. фебруара отримана закончуюча манифестація означування Дня мацеринського язика у Осиску под меном «Фестиваль язика».

Участвували дзеянець здружнення, од котрих аж седем з боку національних меншин, а два з венгрівського народу. Богатство язика одгуковувало у просторійох «Шокачей грани», а рижнородні єдла на столах, котри прикрашали національні меншини, приставували зоз пахом и випарунком як дзечі, так и старших.

КУД Руснацох представило ше з традиційними рускими єдлами як цо то: капустаніки, горгелі, черегі, белюши, куручна пита..., але було ту и бобальки, рейтеши..., а було и гевтих кождоднівих: кифлочки, переци, на квасу з маджуном..., бо патрачох надосць, требало веліх наркимиц. За єдла ше постарала новооснована Етно секция при КУД Руснацох Осиек.

КУД Руснацох як гостіх поволало КУД «Якім Говля» з

Миклошевцох, котри наступили у 12 минутовій програмі през драмську сличку, рецитациі, пісню и тансц. Реакція публіки була вецея як добра, а руски язик ище раз вошол до ухох гевтих котри го слухали од родзеня, але можебуц позабували. Источашне нашим согражданам приказане богатство яке дзечі можу витворыць кед пестую свой мацеринскі язик. А през приказ специфічных буквкох у нашим языку, котри на окремих паперох прихтала КУД Руснацох на своім штанду, през даскељо найпопулрайнейши виразы лебо здравканя по рускі, нащывітеле ше часточно упознали зоз нашим язиком, а дзепоєдни себе тоти папери однесьли аж и дому.

Кед знаме же ЮНЕСКО 21. фебруар працяглашель за Медзинародни дзень мацеринскаго язика, же ше фаховцы складю же мацеринскі язик не лем досяг культурного наслідства, але и вираз чловеческой креативносці и велічезней рижнородносці, маме ище векшу обовязку чуваць и очуваць свой.

Виглядування указали же аж половка, од по тераз детек-

Етно секция КУД Руснацох Осиек, з ліва на право: Лела Дітко, Блаженка Будимчич, Славица Тимко, Дубравка Рашлянин, Мануела Дудаш, Агнетка Балатинац и Миряна Рибич

тованих шейці тисячи швейтових язикох, на самим працу вимераня през даскељо идуци генерації. Медзитим, як фаховцы заключели, биологійна и язична рижнородносць барз повязаны, гоч ми о тим можебуц не раздумуєме на таки способ, бо кед ше страсці язик и культура даєднаго народу, не будземе знац напр. за велі ліковити рошліні котри познаты праве у гевтей традиційнай культуры чий язик страцены лебо вимар.

ЮНЕСКО надалей наводзі же маме обовязку чуваць и очуваць лингвістичну рижнородносць як найвекшее богатство котре нам з прешлосці охабене. Най так будзе и з нашим руским язиком, же би и будуци генерації мали кому охабиць таке богате наслідство яке нам охабели нашо предки.

Агнетка Балатинац
Фото: А.Балатинац

Подросток КУД «Якім Говля» Миклошевци

Подросток КУД «Якім Говля» Миклошевци

Paul K.